

ЗВЯЗДА

№ 40 (3148) Серада, 20 лютага 1929 г. | Орган Цэнтральнага Кам. і Мен. Кам. Камуністычнай Партыі (б) Беларусі | Штодзённая газэта. Год выд. XIII

Аб вярбоўцы рабочых у партыю, рэгуляванні росту і чыстцы КП(б)Б З дакладу тав. ВАСІЛЕВІЧА на XII з'ездзе КП(б)Б

Таварышы! Рэгуляванне росту КП(б)Б мае ў нашых умовах, аб якіх я буду далей гаварыць, выключна важнае, п-б сказаў, рашучае значэнне для таго, каб у эпоху дыктатуры пралетарыяту партыя з'яўлялася адным з важнейшых арганізатараў гэтай дыктатуры, каб партыя ў гэту эпоху з'яўлялася сапраўдным кіраўніком пралетарскае дзяржавы.

НЯЗНАЧНАЯ ПРАСЛОЙКА ПРАЛЕТАРЫЯТУ У КРАІНЕ, НАПОР ДРОБНА-БУРЖУАЗНАЙ СТЫХІІ СТВАРАЕ ГЛЕБУ ДА ХІСТАНЬНЯУ І УХІЛАУ

У Беларусі, дзе нязначная, у параўнанні наогул да насельніцтва, прослойка пралетарыяту дзе пераважае сельскае насельніцтва, напор дробна-буржуазнай стыхіі на партыю, на пасабных членаў яе, вядуць, выключна вялікі. І таму ў нашай арганізацыі, як аб гэтым я раў гаварыў ЦК партыі, роўняны хістаньні, роўняны ўхілы маюць спрыяючую глебу. Мы маем, акрамя сельскага насельніцтва, аначую колькасць месцічковага дэкасаванага насельніцтва—мяшчанства, прыватныя гандляры ў гарадох, якіх мы ў апошні час асабліва выцясынем в таварызавету. Гэтыя пласты насельніцтва жывуць тут, не адмежаваныя ад партарганізацыі, і ўплыву іх на пасабных членаў, на пасабных членаў партыі, бесспрэчна ёсць. У зьвязку з нашым наступленнем на капіталістычныя элементы ў вёсцы і горадах, мы маем роўняны дробна-буржуазныя ўхілы ад лініі партыі ў нацыянальным пытанні в боку расійскага, беларускага, яўрэйскага і іншага шавінізму. Гэта пытаньне, пры наяўнасці ў Беларусі шмат нацыяналістычнай, мае асабліва важнае значэнне.

Калі ўзяць агульную колькасць рабочых, дук у 1926-27 годзе мы мелі 61.700 чал.,—гэта ўсіх рабочых на фабрыках, заводах і на чыгуны, а з агульнай колькасці насельніцтва БССР у 4.025 тысяч мы маем 4.120 тысяч чал. сельскага насельніцтва.

Трэба мець на ўвазе, што за час рэвалюцыі ў нас, у Беларусі, колькасць рабочае класа больш чым надвоілася, і таму, бацьце, у такіх умовах становіцца радю КП(б)Б, у адносіны паміж пасабнымі сацыяльнымі прослойкамі ў КП(б)Б з'яўляюцца выключна важнымі. Трэба гэта мець на ўвазе, што мы маем абсалютную невястачальнасць спецыялістых наогул, у асаблівасці спецыялістых в пралетарскіх кадры—спецыялісты-камуністы на ўсіх галінах нашай будаўніцтва. Абсалютна невястачальнае колькасць спецыялістаў в пралетарскіх кадры,

НЕ ПАНІКЕРСТВАВАЦЬ, ЦЬВЕРДА ПЕРАМАГАЦЬ ТРУДНАСЦІ БУДАЎНІЦТВА

Ісці ў авангардзе рабочае класа ў сучасных умовах, ва ўмовах карэннай рэканструкцыі нашай народнай гаспадаркі, азначвае тое, што рабочая класа і яе партыя, кожны член партыі ў пасабку, павінны быць выключна палітычна стойкімі. Я зьявляю ўвагу на тое, што ў нашых беларускіх умовах гэта выключна важная вадача (небяспэкі ў нас выключна вялікія)—перамагаць труднасці сацыялістычнага будаўніцтва цьверда, а не панікёрстваваць перад імі. У нас ёсць некаторыя настроічкі, якія вядуць да таго, што лепш было-б спакойна пачаць; дайце пойдзем на некаторыя ўступачкі нонману, кулаку, які аначодзіцца ў вёсцы, нібы ад яго выключна залежыць, пры ўступках яму, забеспячэнне хлеба працоўных у нас, у Беларусі, і ў Савецкім Саюзе.

Трэба ня ўступаць, а вёсці барацьбу і дамагацца таго, каб разгортваннем сацыялістычнага будаўніцтва ў вёсцы і ў горадах, наступавчы на капіталістычныя элементы, дабівацца паліпшэння жыцця, а не ваймацца ўступачкамі.

Стаіць у авангардзе рабочае класа, значыць выкарчоўваць бюракратызм. А ёсць выпадкі, што агульная барацьба в бюракратызмам там, дзе ён разьвіваецца, там, дзе ён умацоўваецца, там, дзе ён пусціў карэньні, не вядзецца выстачальна. Ёсць вяршчванне пасабных членаў партыі і ня толькі ў ніважных зьвешнях, а наглядзецца і ў сярэдніх і вышэйшых зьвешнях, в бюракратычнай часткай апарату, няўменнем прыцягнуць пад свой уплыў, пад уплыў партыі спецыялістаў, а часта—патуральнае гэтым спецыялістам і падладаньне над уплыў і часта ня лепшых, а горшых в іх.

СЬМЕЛА І ШЫРОКА РАЗГОРТАВАЦЬ САМАКРЫТКУ

Быць у авангардзе гэта азначвае разгортваць шырачайшую смелую самакрытку. Тут, як ужо ня раз адначалася, такое поле дзейнасці, дзе на доўгі час хопіць аб'ектаў дзеля таго, каб падаяраць іх смелай, шырачайшай самакрытцы ў мэтах выпраўленьня педхапау.

Мы павінны разьвіваць выключную энэргію на разгортванні будаўніцтва прамысловасці, на рацыяналізацыі вытворчасці, зьвіжэнні сабекошту, паліпшэнні якасці прадукцыі, павінны ўзняць шыпатмільённы масы на рэканструкцыю сельскай гаспадаркі. А трэба адзначыць, што гэтыя шыпатмільённы масы мы ішчэ не ўвьялі, мы ішчэ не правялі такой работы, каб справа дайшла да мільённы мас, каб

ўцягваць, або не зацікавіліся гэтай працай, што мы абмяжоўваліся толькі пастановамі—ня ў гэтым справа, а справа ў форме ўцягнення, у сыстэме падрыхтоўкі ўмоў для ўцягнення ў партыю работніц, батрачак, батракоў, сельска-гаспадарчых рабочых.

Ішчэ падам лічы адносна камунізацыі спецыялістаў. Наконт землярардчыкаў; яны праводзяць класавую лінію на вёсцы. І вось мы ў гэтым апарце землярардчыкаў в 437 чал., партыйнасць якіх была правэрана, маем усяго 7 камуністаў. З 269 аграномаў, партыйнасць якіх правэрана, камуністаў ёсць 10 чалавек. Ляснічыя і іх памочнікі (прычым памочнікі—гэта фактычна камісары пры ляснічых) тут такіх лічы: з 490 чал., камуністаў усяго 43 чал. Інжынераў у прамысловасці 119 чал., з іх камуністаў толькі 2, а з 140 тэхнікаў у прамысловасці няма ніводнага камуністага.

Настаўнікаў школ сацыяльнага выхавання ёсць 11.598 чал., у тым ліку камуністаў—520 чал. Аб іншых спецыялістах я гаварыць ня буду.

ДАБІЦЦА 50% РАБОЧЫХ З ВЫТВОРЧАСЦІ І СКЛАДЗЕ КП(б)Б К КАНЦУ 1930 Г.

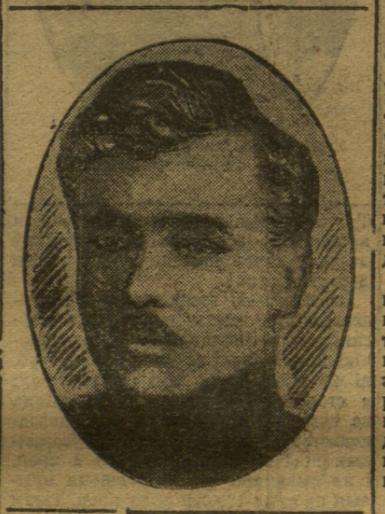
З гэтых кароткіх лічбаў яскрава відаць, папершае, што за апошні справадачы год сацыяльнае склад КП(б)Б палепшыўся, падругое, мы маем вялікую базу для папаўнення партыйнай арганізацыі за лік пралетару, рабочых, батракоў, сельска-гаспадарчых рабочых, работніц, батрачак, сельска-гаспадарчых работніц.

Ці можам мы паставіць такую вадачу, як ставіў ЦК УсеКП(б) в адносінах да ўсёй УсеКП(б)—дабіцца таго, каб да канца 1930 году ў складзе УсеКП(б) было ня менш 50 проц. рабочых ад вытворчасці? Мне здаецца, гэтыя лічбы—61.700 рабочых і 10.400 у партыі, 38.000 батракоў і толькі 715 у партыі—яскрава свядчаць аб тым, што мы такое эдальна, як ставіць УсеКП(б), можам паставіць і для КП(б)Б. Мы можам паставіць вадачу, каб да канца 1930 году ў складзе КП(б)Б было ня менш 50 проц. рабочых ад вытворчасці, у тым ліку батракоў і сельска-гаспадарчых рабочых. У зьвязку з гэтым, мы павінны максымальна спарачыць прыём нерабочых элементаў, в пры наяўнасці разбухання асобных арганізацый за ліч нерабочых, мы павінны часова зусім прыпыняць прыём нерабочых элементаў у партыю. Мы павінны ўцягваць у партыю высока-кваліфікаваных спецыялістаў, якія давалі на справе спае адначасна рабочай класе і партыі і шыпачна азначылі в тым. Мы павінны

«настроічкі» аб тым, што гэта ёсць «паніжэнне», заціранне і г. д., тут трэба замаць і пераламаць такі настроі.

Павьсці працаваць на прадпрыемства гэта ёсць пачэсьнейшая вадача.

Трэба будзе пераглядаць сыстэму, мэталы ўцягнення ў партыю для таго, каб гэта ўцягненне не насіла кампанейскага характару, а было ітэлекцыйна сыстэматычнай работай, каб сапраўды мы ўцягвалі ў

партыю перадавыя элементы рабочае класа, рабочых в доўгім вытворчым стажах. Трэба будзе арганізаваць так прыём у партыю, каб быў забяспечаны самы шырокі ўзел в гэтай справе шырокіх рабочых беспартыйных колаў.

Камсамол з'яўляецца і далей будзе з'яўляцца адной в важных крыніц для папаўнення партыі рабочай і будніцкай моладзьдзю. Мы ў камсамоле павінны зараз праправаць падрыхтаваныя мерапрыемствы для таго, каб забяспечыць далейшае ўцягненне рабочай моладзі ў камсамол, далейшае навязьчэнне рабочага асяродзішча ў камсамоле.

З другога боку, мы павінны больш шырока зараз праглядзець мэталы ўцягнення ў партыю в камсамолу, рабочых-камсамольцаў, якія прайшлі камсамольскую школу на вытворчасці.

Мы павінны будзем арганізаваць падрыхтоўку і перападрыхтоўку пераросткаў сярод батрацкай моладзі і сельска-гаспадарчых рабочых дзеля таго, каб стварыць для гэтай часткі моладзі больш спрыяючыя ўмовы для ўцягнення ў партыю.

Мне здаецца, можна паставіць вадачу аб тым, каб ня менш 30-40 проц. мы забяспечылі камплектаванне партыйных палітасветных установаў беспартыйнымі рабочымі, батракамі і сельска-гаспадарчымі рабочымі, якраз тымі, якія будуць з'яўляцца рэзервам для ўцягнення ў партыю.

Але ў зьвязку в тым, што батракі на вёсцы ў некаторых масцох раскіданы, нам трэба для апошніх стварыць спрыяючыя ўмовы для ўступлення ў партыю ў тым сэнсе, каб даць ім магчымасць падаць заявы без папярэдніх рэкамэндацый. У адносінах да гэтых батракоў мы павінны будзем даручаць пасабным членам партыі працаваць в гэтым пасабным батракамі з тым, каб потым гэтыя члены партыі звабіліся в батракамі і давалі ім рэкамэндацыі. У мясцох большага скаднення батракоў трэба арганізаваць спецыяльныя курсы агульна-асветныя для батракоў і сельска-гаспадарчых рабочых для падрыхтоўкі ў партыю.

Мы павінны будзем пераглядзець колькасць інстанцый на прыёму ў партыю з мэтай іх скарачэння. Тут трэба будзе толькі мець дыферэнцыяцыю на класавым прыпынне, у залежнасці ад таго, па якой катэгорыі прымаецца, але ва ўсякім разе на больш буйных прадпрыемствах для рабочых, што прымаюцца на першай катэгорыі, неабходна больш просты парадак прыёму ў партыю.

Трэба ўсё паставіць на ногі для таго, каб 50 проц. рабочых ад вытворчасці сапраўды ўцягнуць у партыю к канцу 1930 году. Трэба вакол гэтай пытанья ўзняць усю партыйную арганізацыю, рабоча-батрацкія масы для таго, каб выканаць гэту вадачу.

Давольна на гэтым скончыць першую частку дакладу і перайсці—да другой часткі, аб чыстцы партыі.

АБ АДМОУНЫХ ЗЬВІШЧАХ У КП(б)Б

Таварышы, побач в важнейшай вадачы аб рэгуляванні росту КП(б)Б, мы павінны зьявляць асаблівую ўвагу на гэта адмоўны зьвішчы, якія ёсць у КП(б)Б. Галоўным чынам—на скажанні лініі партыі, на элементу разлажэння, бо толькі талы, калі мы рашуча, адкрыта, шыпач шырокай самакрыткі будзем вёсці барацьбу в усімі тымі недахватамі, якія ёсць у КП(б)Б, будзем вёсці рашучую барацьбу са скажаннем класавай лініі, в разлажэннем—толькі талы Камуністычная партыя можа станаўца вырашыць вадачу ўцягнення да канца 1930 году ня менш 50 проц. рабочых ад вытворчасці. Толькі талы КП(б)Б ішчэ ў большай меры зможа вёсці за сабой масы рабочых

Гэта падагуленая характарыстына дзятчыць, в падкрэслівае, пасабных членаў партыі. Аднак, в матар'ялу, які ёсць і які в буду вам агалошаць, ёсць неяснае, што і пасабных выпадкі, і пасабныя прад'яўлены маюць досыр распаўсюджаны характар. Дзеля таго, каб угрунтаваць гэту падагуленую характарыстыку, в прымушаны спыніцца на дэлым разе дакументаў. Частка в іх вельмі цікавая, акая даказвае правільнасць гэтай характарыстыкі.

ФАКТЫ СКАЖЭННЯ КЛАСАВАЙ ЛІНІІ, ПАДЛЯВАННЯ КУЛАКОМ, НЕЖАДАНЬНЯ ІСЦІ У КАЛГАСЫ І РАЗЛАЖЭННЯ ПААСОБНЫХ КАМУНІСТАХ

Тыя факты, аб якіх я буду гаварыць, з'яўляюцца дакумантальнымі фактамі. Вось першая група фактаў на лініі падлявання кулаком. Ва Ушацкім раёне, Полацкае акругі, старшыня сельска-гаспадарчай арцелі, кандыдат у члены КП(б)Б, Каешчэнка, супольна в іншым членамі гэтай арцелі алаў у арэнднае карыстаньне сад арцелі былому гандляру з мэтай, каб ён не плаціў падатку. Умовы былі зроблены такія, што арандатар з'яўляецца вартуіном-спецыялістам.

У Сьмілавіцкім раёне сакратар Ленінскага сельсавету, член партыі Першай даў даведку кулаку-самагоншчыку, які быў атрафаваны на 260 рублёў, што ён не з'яўляецца самагоншчыкам, ніколі гэтай справе не ваямаўся. Штраф па гэтай даведцы скасаваў у 180 руб.

У Чацэрскім раёне, Гомельскае акругі, пры правядзэнні кампаніі на перазаключэнні калумоў, старшыня сельсавету—член партыі—выдаў пасведчаньне млынару, што млын не прадаваў, в мэтай паменшыць агульную колькасць даходаў млыну, а ў той час млын прававаў.

Праўдзёныя крэдытнае таварыства ў Жыткавіцкім акругі выдала 26 пазык на суму 2.779 рублёў гаспадаром в маемасцю ад 6 галоў жыўлы і вышэй. Зьвешены былі ў праўдзёны 32 малочныя сепаратары, якія рэадны паміж вазможнымі і моцнымі сепаратарамі. Арцелі ў гэтым раёне сепаратараў не атрымалі і разваліліся.

У Веткаўскім раёне меў месца впадак, калі камуністы даў даведку адуану вазможнаму, што ён бядняк, на атрыманьне крэдыту. У Рэчыцкім раёне Шкут, член партыі, ажаліўся на дачны вазможнага селяніна і прымаў меры да ўтойвання аб'ектаў ападаткавання сельскай гаспадаркі свайго песьця.

в частка камуністаў кажа: «Няхай ідуць беспартыйныя, а мы паглядзім, калі ў іх будзе добра наладжана справа, талы і мы пойдзем у калгасы і дадоць «што будзе в калгаскі, калі буржуазныя дзяржавы абвясцяць вайну Саюзу?»

У Чэрвеньскім раёне на прапанову сакратара райкому члену партыі павьсці ў калектыў, апошні адказвае: «Я агодзен павьсці толькі на год, каб потым мяне высунулі на ішчую працу».

У Рэчыцкім раёне член партыі кажа, што для бяднякоў выгода не ў калектыве, а ў падшуканні працы на фабрыках і заводах.

Камсамолец Каровіч у Талочыцкім раёне на прапанову ісці ў калектыў, кажа: «Мая гаспадарка вазможна, каб вьйсці в гэтага капіталістычнага элементу, дайце зноў павьсці на курсы вучыцца, а ў калектыў не паіду».

У Камарынскім раёне, Гомельскай акругі, ідуць гутаркі, што «валеткі-вы ішчэ не пасьпелі, трэба начакаць, пакуль зробіцца культурным».

У Грэскім раёне камсамольцы хадзілі ісці ў калектыў, але яны хадзілі, каб васталася і іхня гаспадарка таксама.

Член партыі Круцінскага раёну, Вагарэльскай акругі, Ячка, актыўна працуе над разлажэннем калгасу, агітуе сярод членаў калгасу, каб выходзіць в калгасу: «Пасядем у горад і, як партыец, устрою вао на фабрыцы і заводзе».

Авось ішчэ нумар. У Барысаўскім сельскім раёне, у вёсцы Смэрчко, бяднякі і сепаріяты пачалі арганізаваць калектыў і на адным сходзе, дзе вяршаўся лёс гэтага калектыву, член партыі, Паннавен, старшыня сельсавету, выступіў проці арганізацыі калектыву. На гэтым-жа сходзе прысутнічаў сакратар партыйнай акругі Русак, які прамаўчаў і ня выступіў у абарону калектыву.

А вось выписка в пратаколу агульнага сходу Бяседавіцкай акругі, Ходзімскага раёну: «Слухалі: аб калектыўных формах сельскай гаспадаркі. Пастанавілі: Прымаць пад увагу, што раён і сельсавет ішчэ азначна адсталыя, насельніцтва някультурнае, а таму нельга ўжываць складаныя формы калектыўнага».

У Дарахаўскім раёне на пытанні аб калектыўнаці членаў партыі і кандыдатаў, высветлілася, што в агульнага ліку 135 членаў і кандыдатаў, 40 проц. з'яўляюцца кулакамі.

У Рэчыцкім раёне Сівуха, член партыі, работні, з'яўляў селяніна «не аладайце сельска-гаспадарчага падатку, ня купайце сільніскай павькі, усё роўна дзіравага мянша не папоўніце, а лепш гэты грошы дайце мне, за тое атрымаеце прашаньне».

спеціяліст у прагратарскіх кадрах — спецыяліст-камуніст у ўсіх галінах нашага будаўніцтва. Абсалютна немыстарчальная колькасць спецыялістаў у прагратарскіх кадрах, у нашай ідэалёгіі, ёсць і ў даследчых установах. І таму, час ад часу, мы маем прарывы ў бок працоўнага ў нашай ідэалёгіі, не маршальскіх метадаў у даследчай працы.

Ёсць настроі паасобных арганізацый аб тым, што зараз вызначаныя партыяй мерапрыемствы па калектывізацыі, карэннай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі, па ўзьяўляюцца ўраджайнасці—зьяўляюцца такімі мерапрыемствамі, якіх ня можна выкачаць, бо яны надавычайна максімальныя, а насельніцтва пастолькі інкультуранае, што зараз аб вышэйшых формах вывядзення сельскай гаспадаркі, як, напрыклад, калектывізацыя, яшчэ нібы, рана гаварыць.

Гэтым, што такія настроі працоўнага ў паасобных зьвязаных партыі, імі заражаюцца і паасобныя члены партыі.

АБ КАДРАХ У КУЛЬТУРНЫМ БУДАЎНІЦТВЕ

Аб культурным будаўніцтве. Мы павінны будаваць прагратарскую культуру нацыянальную па форме, прагратарскую па змесьце. Кадры-ж, якія раарганізуюць культурнае будаўніцтва, пераважна не зьяўляюцца прагратарскімі кадрамі. Гэтыя кадры ў асноўным ня створаны ў часе рэвалюцыі, яны, ва ўсіх выпадках на верхніх і сярэдніх паверхах культурнага будаўніцтва, пераважна старыя і ў частцы з рознымі народніцкімі, буржуазнымі настроямі. І таму і на гэтым фронце, час ад часу, мы маем прарывы і выпіраньне наверхню на нашых тэндэнцый, буржуазных тэндэнцый.

У такіх умовах, кіраваньне сацыялістычным будаўніцтвам у нас, у БССР, зьяўляецца выключнымі цяжкасцямі і патрабуе такога складу радоў партыі і такога загартаваньня іх, якія-б забясьпечылі, гарантавалі-б асноўную класавую лінію партыі, радушную барацьбу супроць усляжкіх ухілаў, забясьпечвалі-б правільнае вырашэньне нацыянальнага пытання. А гэта ўсё самым рашучым чынам настойліва патрабуе, каб мы рашуча змянілі суадносіны ў партыйнай арганізацыі паміж паасобнымі сацыяльнымі групамі.

ПАТРЭБНА ЦЕСНАЯ І МОЦНАЯ СУВЯЗЬ ПАРТЫІ З РАБОЧАЙ КЛАСАЙ

Асноўная, рашучая зара, задача—гэта сацыялістычная рэканструкцыя народнага гаспадаркі; толькі яна зара дасць нячужаны росквіт сацыялістычнага будаўніцтва, толькі яна дасць надбылы росквіт палітычнага дабрабыту. Ленін аб вадках прагратарыяту ў пераходны перыяд ад капіталізму да сацыялізму гаварыў: «Немгла ажыццявіць гэты пераход ад капіталізму да сацыялізму, ня маючы гласенства таго класа, якія адна толькі выхавана капіталізмам для буйной вытворчасці і адна толькі адарвана ад інтарэсаў дробна-ўдасныічкіх». Гэта ў нас, у Беларусі, азначае, што рабочая класа павінна яшчэ больш моцна стаць на чале, уклініцца ва ўсе шчыльнікі, асабліва верхніх і сярэдніх паверхаў будаўніцтва, захавіць усе вышні ў свае рукі, стаць на чале ўсіх зьвязаных прамысловага будаўніцтва, стаць на чале рэканструкцыі сельскае гаспадаркі на падставе калектывізацыі, стаць на чале культурнага будаўніцтва. А гэта няўхільна патрабуе пэснай моцнай сувязі партыі—авангарду рабочае класа—з рабочаю класою, гэта патрабуе максімальнага ўцягнення ў партыю пераважных элементаў рабочае класа, якія здольны ісьці ў авангардзе класа.

Іматэрыяльная наміна рэканструкцыі сельскае гаспадаркі. А гэта азначае, што гэтыя іматэрыяльныя масы мы яшчэ не ўзьялі, мы яшчэ не правялі такой работы, каб справа дайшла да мільённых мас, каб дайшла да іх усе тыя мерапрыемствы, якія трэба праводзіць у вёсцы і ў горадах.

Мы павінны паставіць рашуча паспраўдному пытаньне аб чыстцы адунай, адкрытай, масавай чыстцы саветскага апарату, прагратарызацыі яго самым рашучым чынам. Мы павінны зара рашуча ставіць пытаньне аб папаўненьні прагратарскімі кадрамі культурных вучасткаў будаўніцтва. Мы павінны больш рашуча ставіць зара пытаньне аб падрыхтоўцы спецыялістаў у прагратарскіх-кадрах. Мы зара ў прагратарызацыі павінны мець вялікую масавасць, большую сувязь з рабочай класою.

Задача на сёння зьяўляецца да таго, каб мы на ўсіх галінах работы яшчэ больш узялі ў прагратарскія рукі ўсё будаўніцтва, каб рабочая класа была сьцільным чынам і ў штодзённай рабоце зьяўлялася з партыяй на ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва. Толькі пры гэтых умовах магчыма стаць у авангардзе рабочае класа.

АНАЛІЗ РОСТУ КП(б)Б

Таварышы, пасля гэтых агульных зьяўляў і пераходу да характарыстыкі дынамікі росту партыйнай арганізацыі за перыяд з 11 да 12 вьездаў. Кароткія асноўныя лічбы: на 1 кастрычніка 1928 г. мы мелі 32.329 камуністаў (без вайскоўцаў), а гэтай агульнай колькасці—37,3 проц. рабочых ад вытворчасці. За апошні час павялічана ўдзельная вага рабочых ад вытворчасці на 6,3 проц., але калі прыняць пад увагу, што мы маем 61.000 рабочых, а з іх толькі 10.400 у партыі, то трэба прызнаць, што, ня глядзячы на некаторае палітычнае сацыяльнае складу, гэта нас ні ў якім разе не задавальняе. Мы ня можам сьпыхіцца на тым, каб становіцца лічбы адвальняючым, калі маем такія адносіны, як 61.000 і 10.400.

Мы маем у КП(б)Б процант служачых 85,1 проц.—гэта надта вялікі процант і такой удзельнай вагі ў арганізацыі служачых мы кірэць ня можам ні ў якім разе. Праўда, служачыя і іншыя за апошні час пачыналіся. Але сучаснае становішча нас задавальняе ня можа.

Асабліва і вашу увагу зьварацаю на партыйную працоўку работніц. З агульнае колькасці камуністаў—32.329 мы маем толькі 3.847 камуністаў-работніц—11,8 проц. А калі возьмеце такія галіны прамысловасці, як шкляная, вапалкавая, пшэяная, папярэва-трыкатажная і тэкстыльная, мы ў мінулым годзе ў гэтых галінах прамысловасці мелі 5.177 работніц, а ў партыі з іх было толькі 536—10,5 проц.

Рост работніц у КП(б)Б за апошні год ёсць значны, але ён нас не адвальняе.

А вось калі мы возьмеце становішча з батрацтвам і сельска-гаспадарчымі рабочымі, дык тут проста цяжка нават называць лічбы. З агульнага ліку батракоў і сельска-гаспадарчых рабочых у БССР—38.396 чал.—мы маем камуністаў батракоў і с.-г. рабочых га і-га кастрычніка 1928 г. 715 чал., а калі ўзяць у паасобку батрачак, якія толькі ўваходзяць у саюз працэмлес, дык мы маем такіх на 1-е ліпеня 1928 г. 6.217 жанчын, а ў партыі з іх толькі 69.

Тут, мне здаецца, галоўная прычына такога нязначнага ліку партыйцаў сярод работніц, батракоў і сельска-гаспадарчых рабочых глумачыцца ў асноўным тым, што мы ўсе іх надалей распаліся марна. Асабліва заслужыў увагі і патрабуе шырокага масавага патрыманьня энэргічнае працістаўленьне працоўнай моладзі на сробу фашызма.

Прыем перабудавы элемэнтаў у партыю. Мы павінны ўцягнуць у партыю высока-кваліфікаваных спецыялістаў, якія дапамагуць на справе сваю аднасьць рабочай класе і партыі і шчыльна зьяўляюцца з намі. Мы павінны ўстанавіць процант на паасобных арганізацыях прыёму перабудавы элемэнтаў, прычым гэты процант павінен гарантаваць, каб да канца 1930 году ў арганізацыі было ня менш 50 проц. рабочых ад вытворчасці. Мы павінны будзем дзьверды ўстанавіць, мне здаецца, каб перабудавы элемэнт пры ўступленьні ў партыю меў-бы ў ліку 5 працэм-дзючых абавязкова 3-х рабочых ад вытворчасці для гораду і 2-х батракоў або сельска-гаспадарчых рабочых для вёскі.

ПАЛІТЫЧНЫ МАСАВУЮ РАБОТУ ВЕРБАВАЦЬ У ПАРТЫЮ НЕ КАМПАНЕЙСКИМ ПАРАДКАМ, А СЫСТЭМАТИЧНА, ШТОДЗЕННА

Мы павінны правяць, з мэтай палітычнае, усю масавую працу на ўсіх прадырмствах. Трэба ўзмацніць сувязь з рабочай масай, часцей сьлікаць адкрытыя сходы зьчэск, частцей арганізуюць гутаркі з беспартыйнымі актывістамі на паасобных пытаньнях вытворчасці ў тым ці іншых прадырмствах. На агульных сходах рабочых трэба практыкаваць даклады партыйных зьчэск на паасобных асноўных пытаньнях працы зьчэск на прадырмстве; на буйных прадырмствах трэба практыкаваць камандыраваньні адзіных працоўнікаў для работы. Зара я не прапаную ніякіх лічбаў, гэта трэба будзе абгаварыць, магчыма на зьездзе можна будзе ўстанавіць і лічбу такіх камандыраваньняў; мы павінны будзем рад таварышоў з цэнтральных і акруговых устаноў накіраваць на асноўныя прадырмствы, дзе мы асабліва павінны дабіцца пераходу ў адносінах удзягнення рабочых у партыю. Пасля на больш доўгі тэрмін на праду ў вытворчасці, незалежна ад таго, што тут могуць быць ускія

надырмства і пераідрацоўку перабудавы сарод батрацкай моладзі і сельска-гаспадарчых рабочых дзеля таго, каб стварыць для гэтай часткі моладзі больш спрыяючыя ўмовы для удзягнення ў партыю.

Трэба перабудаваць культурна-асветную работу зьчэск на прадырмствах і ў маскоп-а пераважна жаночай работай з мэтай прыстасаваньня культурна-масавай работы да бытавых умоў работніц. Трэба будзе больш рашуча паставіць пытаньне аб арганізацыі пры некаторых прадырмствах, больш важных з пункту погляду удзягнення работніц у партыю, асьцяя і інш. для вызьвязаньня работніц ад хатніх спраў, ад кухонных спраў для таго, каб работніца магла больш удзельнічаць у партыі. Трэба няогуч паленчыць бытавыя ўмовы работніц шляхам арганізацыі дзіцячых устаноў на паасобных прадырмствах.

Трэба ўзяць зара-жэ рашучы курс на ўдзягненьне і на высоўваньне ў нас, на Беларусі, жанчын у якасьці сакратароў зьчэск, старшын фабзавкомаў, дырэктароў прадырмстваў на такіх галінах прамысловасці, як тэкстыльная, шапалкавая, трыкатажная.

Трэба арганізаваць перагляд складу дэлегатаў выпуску 1927-28 году, а таксама і беспартыйнага жаночага актыву работніц, батрачак, бяднячак у саветах, фабзавкомах, з мэтай адбору і спецыяльнай падрыхтоўкі лепшай часткі іх для ўцягнення ў партыю.

Трэба арганізаваць зьчэскі ў саўтачэ, якія будуць таць вёску работу і вярбоўку сельска-гаспадарчых рабочых і работніц у партыю. Трэба так пабудаваць сетку партасветную і ўамплектаваць яе, каб мы маглі цалкам забясьпечыць выхаваньне праз партыйную палітасветную адукацыю ўсіх новых, што прымаюцца зара, рабочых, работніц, батракоў і сельска-гаспадарчых рабочых.

Акрамя таго, мы павінны зара так будаваць сетку і так камплектаваць яе, каб забясьпечыць уцягненьне беспартыйных рабочых, батракоў і сельска-гаспадарчых рабочых у партыйную палітасветную сетку.

Няўдалыя спробы фашызаваньня Т. Б. Ш.

Фашыстоўскі ўрад, які і трэба было чакаць, разгатаў ў трэці раз зьезд ТБШ, дэлегатаў якога ў сваёй падаўляючай большасьці былі рэзка настроеныя проціў фашызаваньня ТБШ.

За апошні час фашыстоўскі ўрад прыняў усё меры, каб фашызаваньне ТБШ: як асьцяю, так і зьверку пачаў рабіць «чыстку» ТБШ ад апазыцыйных элемэнтаў, перадаў кіраўніцтва ў рукі наазначанай тройкі, якая абяцалася ўраду выканаць усё яго заданьні.

Фашыстоўская тройка, убацьнушы склікала зьезд ТБШ з мэтай фашызаваньня ўсёй арганізацыі, але абодва разы склад дэлегатаў, наперакор прынятым мерам згоднікаў і ўраду, не адвадаў палітычным дамаганьням фашызму, а даказаваў, што ТБШ у цэлым, як масавае культурна-асветнае арганізацыя крэйка зьяўляецца з шырокімі працоўнымі масамі ЗБ,— ня ідзе і ня пойдзе на прыманку фашыстоўскіх лідэраў.

Фашыстоўская тройка, убацьнушы сваю няўдачу пры дапамозе ўраду абодва зьезды распустылі, рытууцься да трэціятага на 10-е сьнежня. Пры гэтым, каб завабіць да сабе масы, распаўсюджвала чутку, быццам па іх просьбе ўрад хоча вызьваліць з вастрагаў дэпутатаў Грамады. Але ўсе іх надалей распаліся марна.

Фашыстоўскі ўрад, які і трэба было чакаць, разгатаў ў трэці раз зьезд ТБШ, дэлегатаў якога ў сваёй падаўляючай большасьці былі рэзка настроеныя проціў фашызаваньня ТБШ.

За апошні час фашыстоўскі ўрад прыняў усё меры, каб фашызаваньне ТБШ: як асьцяю, так і зьверку пачаў рабіць «чыстку» ТБШ ад апазыцыйных элемэнтаў, перадаў кіраўніцтва ў рукі наазначанай тройкі, якая абяцалася ўраду выканаць усё яго заданьні.

Фашыстоўская тройка, убацьнушы склікала зьезд ТБШ з мэтай фашызаваньня ўсёй арганізацыі, але абодва разы склад дэлегатаў, наперакор прынятым мерам згоднікаў і ўраду, не адвадаў палітычным дамаганьням фашызму, а даказаваў, што ТБШ у цэлым, як масавае культурна-асветнае арганізацыя крэйка зьяўляецца з шырокімі працоўнымі масамі ЗБ,— ня ідзе і ня пойдзе на прыманку фашыстоўскіх лідэраў.

Фашыстоўская тройка, убацьнушы сваю няўдачу пры дапамозе ўраду абодва зьезды распустылі, рытууцься да трэціятага на 10-е сьнежня. Пры гэтым, каб завабіць да сабе масы, распаўсюджвала чутку, быццам па іх просьбе ўрад хоча вызьваліць з вастрагаў дэпутатаў Грамады. Але ўсе іх надалей распаліся марна.

Камуністычныя партыі можа стаць пачаць шыракія спробы ўцягненьня да канца 1930 году на менш 50 проц. работніц ад вытворчасці. Толькі тады КП(б)Б яшчэ ў большай меры зможа вёсць за сабой масы рабочых і працоўных вёскі, актывіцы будаўніцтва сацыялізму для ўдзягнення ў сацыялістычную рэканструкцыю гаспадаркі рэспублікі.

Калі я гавару аб разьвязаньні, я маю на ўвазе паасобных членаў партыі. Ёсць настроі аб тым, што ў Беларусі няма кулакоў, што ў нас няма ні правых ні «левых», даюцца кулаком ільготы на с.-г. падатку і і інш., ёсць вынады вылачы кулаком пераважна перад бяднячакі грашовата і таварнага кредыту, паасобныя члены партыі гадаячыць за тое, каб даць права галосу кулаком і зьчэскам, пазбаўленым права галосу, пры перавыборах сельсавету маюць месца зьчэскаваньне з кулакамі, садзеньнічаныя, а ў лепшым выпадку няпродзіяньне пралажаныю кулака ў кааперацыю, у саветы, у камсамол, у партыю, нежаданьне ісьці ў калектывы, ігнараваньне інтарэсаў бяднячак, а часта і выступленьне супольна з кулакамі, супроць бяднячак. На вытворчасці паасобныя члены партыі ня ўдзельнічаюць у вытворчых нарадах, зьяўляюцца прагульшчыкамі, хьвасцістымі. Паасобныя члены партыі на вытворчасці ня служаць прыкладам узорнай, выразнай, сапраўднай рэвалюцыйнай работы на прадырмстве. З боку членаў партыі, працоўных і саветкіх устаноў, наглядзецца неадвальнаючая, немыстарчальная, а часамі зусім адсутлічае сувязь з рабочымі, бяднячак-серадзіянікі масамі.

Я раей гаварыў аб немыстарчальнай барацьбе з бюракратыямаў у саветкіх устаноў, у кааперацыйных, у гаспадарчых, часта зьчэскаваньне з чужымі намі спецыялістамі, а ў лепшым выпадку—няўменьне надпарадкаваць спецыялістага над улімў партарганізацыі. Сярод паасобных членаў партыі ёсць падхаліства, шкурніцтва, хуліганства, п'янтства, бытавое заганьваньне, рэлігійныя забабоны, антысэмітызм.

Гэта адна катэгорыя фактаў. Другая катэгорыя фактаў. У Чарэйскім раёне сярод членаў партыі ёсць такія гутаркі: «Трэба стварыць калгасы ў першую чаргу з рабочых, бо яны больш культурныя».

У Гарадокім раёне меў месца выпадак, калі член партыі не пайшоў у калектыву, а настойваў адпусьціць яго ў горад на фабрыку.

Член партыі Шпакоў у Чавускім сельсавете адмовіўся ісьці ў калектыву і вьехаў з раёну, а пасля іша жонцы, каб яна ня ішла ў калектыву. У гэтым раёне было арганізавана 6 калектываў і ў іх увайшлі толькі 2 камуністы.

У Барыскім раёне былі арганізаваны два калектывы з камуністаў і камсамольцаў. Магчыма было арганізаваць яшчэ адзін калектыву, але, ня глядзячы на тое, што райком гэта паставіў, ніхто з камуністаў не хацеў пайсьці ў калектыву ў часе земляўнарадкаваньня.

У Буда-Кашалёўскім раёне ў часе правядзеньня земляўнарадкаваньня былі арганізаваны два калгасы і ніводзін камуніст ў калгас не пайшоў.

У Сьвясенскім раёне мала таго, што член партыі ня хоча ісьці ў калектыву, але і сярод сялян ён вядзе агітацыю за тое, каб ня ісьці ў калектыву.

Па яго думцы, бяднячак—гэта бляст, ніякай дапамогі з боку дзяржавы не павінна мець, бо «колы гультэйм не памагай, усё роўна нічога ня будзе».

Па яго думцы, бяднячак—гэта бляст, ніякай дапамогі з боку дзяржавы не павінна мець, бо «колы гультэйм не памагай, усё роўна нічога ня будзе».

У Азарыскім раёне маюць месца такія зьявы, калі камуністы і камсамольцы агітуець за арганізацыю калгасаў, але калі трэба ісьці ў калгас, талы адмаўляюцца.

Гэтыя назначэньні перабэжыць у Беларускага радыкальнага лягэру зьяўляюцца вапатаю за іх зьраду. Працяг тэлеграм на 3-й стар.

да атрымання кредыту. У Рачынскім раёне Шкут, член партыі, аманіўся на дачыны замажынае селяніна і прымаў меры да ўтойваньня аб'ектаў ападатваньня сельскай гаспадаркі свайго дзесяц.

Старшыня Гарадзэцкага сельсавету Талачынскага раёну, член партыі, даў даведку кулаку, што ён не карыстаўся найманай сілай у той час, калі ён карыстаўся. Калі яго запыталіся, ён кажа: ня думаў, што кулак будзе гэтым карыстацца ў адносінах с.-г. падатку.

Старшыня сельсавету, член партыі, Шашалёў, пры вучоце аб'ектаў падаўляю гаспадарку замажынага на дзеся часткі ў той час, калі была адна гаспадарка.

У Кружаліскім раёне былі вынады вылачы хлеба кулаком замест бяднячак, прычым член партыі Цімаховіч у гэтым раёне выказаў думку, што кулак данамагае бяднячак, ён бяз прапанаў дае хлеб бяднячак, значыць праводзіць класавую лінію.

У гэтым-жа раёне разьмеркавалі сенажаць так, што бяднячак не атрымала. Выдавалі пасьведчаньні для паступленьня ў вышэйшую навучную ўстанову кулаком, больш таго—нонманам, у тым, што яны бяднячкі.

У Лепельскім раёне выявілася, што член партыі, старшыня кредытнага таварыства, Локшыня, выдаў 300 рублёў кредыту буюму кіраўніку майнткам, а ў часе рэвалюцыйна-мільяну, а той, атрымаўшы кредыт на рамонт машыны, пусьціў яго ў гандаль.

Старасельская зьчэска КП(б)Б у Копыскім раёне высоўвае ў склад прэзыдыуму сельсавету замажыніка, які мае 3 коняў, 4 каровы, 24 дзесяціны зямлі.

На пасяду старшыні сельсавету высоўваюць дачку кулака Міліцына і калі зьчэскі было аб гэтым зьзначана, яна сказала, што ў нас няма больш бяднейшых. А на справе выявілася, што можна было высуन्छь батрака, якога высуन्छь на пасяду старшыні сельсавету.

Гэта адна катэгорыя фактаў. Другая катэгорыя фактаў. У Чарэйскім раёне сярод членаў партыі ёсць такія гутаркі: «Трэба стварыць калгасы ў першую чаргу з рабочых, бо яны больш культурныя».

У Гарадокім раёне меў месца выпадак, калі член партыі не пайшоў у калектыву, а настойваў адпусьціць яго ў горад на фабрыку.

Член партыі Шпакоў у Чавускім сельсавете адмовіўся ісьці ў калектыву і вьехаў з раёну, а пасля іша жонцы, каб яна ня ішла ў калектыву. У гэтым раёне было арганізавана 6 калектываў і ў іх увайшлі толькі 2 камуністы.

У Барыскім раёне былі арганізаваны два калектывы з камуністаў і камсамольцаў. Магчыма было арганізаваць яшчэ адзін калектыву, але, ня глядзячы на тое, што райком гэта паставіў, ніхто з камуністаў не хацеў пайсьці ў калектыву ў часе земляўнарадкаваньня.

У Буда-Кашалёўскім раёне ў часе правядзеньня земляўнарадкаваньня былі арганізаваны два калгасы і ніводзін камуніст ў калгас не пайшоў.

У Сьвясенскім раёне мала таго, што член партыі ня хоча ісьці ў калектыву, але і сярод сялян ён вядзе агітацыю за тое, каб ня ісьці ў калектыву.

Па яго думцы, бяднячак—гэта бляст, ніякай дапамогі з боку дзяржавы не павінна мець, бо «колы гультэйм не памагай, усё роўна нічога ня будзе».

Па яго думцы, бяднячак—гэта бляст, ніякай дапамогі з боку дзяржавы не павінна мець, бо «колы гультэйм не памагай, усё роўна нічога ня будзе».

У Азарыскім раёне маюць месца такія зьявы, калі камуністы і камсамольцы агітуець за арганізацыю калгасаў, але калі трэба ісьці ў калгас, талы адмаўляюцца.

Гэтыя назначэньні перабэжыць у Беларускага радыкальнага лягэру зьяўляюцца вапатаю за іх зьраду. Працяг тэлеграм на 3-й стар.

А вось паслухайце дакумант «ацэнка рэвалюцыі» пра тыповага бюракраты, якога трэба вывесіць, каб усё аб ім ведалі. У Жлобінскім раёне сакратар Албінскага сельскай ачэскі робіць паступленьне. Трэба было склікаць сход жанчын, на якім абраць жанчын-дэлегатак, ён сходу ня склікаў, а сам наісаў працоўку сходу, аформіў яго, запісаў у пратакол 22 жанчын і наведаньні раённы камітэт аб тым, што дэлегаткі абраны. Між іншым, ён наведаньні ішнікі кампаніі выбераў дэлегатак і прысаў даклад (сьмех).

У Мажыскім раёне, Віцебскай а-р-руі, Далоха, член партыі з 1927 году, фактычна наісаў дакумант (пасьведчаньне ў вайсковую частку) з мэтай аслабаваньня яго брата з Чырвонай арміі, з прычыны смерці яго бацькі ў той час, як бацька жыве і дагэтуль.

А снажу зара пра другі раён, дзе «абсалютна» усё «добра», так добра, што трэба, мусіць, у гэты раён спецыяльна выехаць і паглядзець, як гэта там праводзілася такая дасканалая праца.

Вось Аршанскі раённы камітэт. «У адказ на ваш ліст за № 277 аб асабліва характэрных фактах скрываўленьня класовай лініі партыйцамі і камсамольцамі наведаньнем, што асабліва рэакі фактаў скрываўленьня класовай лініі ў нашай раённа-партыйнай не наглядзеся».

Таварышы, я ўсе гэтыя факты агадлашаў на палставе лістоў раённых камітэтаў партыі; усё яны зьяўляюцца фактамі, якія наведаньнем ісьці ў Цэнтральны Камітэт, у тым ліку і Аршанскі факт. Аб чым гавораць гэтыя факты. Яны гавораць аб тым, што тое падагульваньне, якое мною зроблена раён, зьяўляецца зусім правільным.

Таварышы, я ўсе гэтыя факты агадлашаў на палставе лістоў раённых камітэтаў партыі; усё яны зьяўляюцца фактамі, якія наведаньнем ісьці ў Цэнтральны Камітэт, у тым ліку і Аршанскі факт. Аб чым гавораць гэтыя факты. Яны гавораць аб тым, што тое падагульваньне, якое мною зроблена раён, зьяўляецца зусім правільным.

Таварышы, я ўсе гэтыя факты агадлашаў на палставе лістоў раённых камітэтаў партыі; усё яны зьяўляюцца фактамі, якія наведаньнем ісьці ў Цэнтральны Камітэт, у тым ліку і Аршанскі факт. Аб чым гавораць гэтыя факты. Яны гавораць аб тым, што тое падагульваньне, якое мною зроблена раён, зьяўляецца зусім правільным.

ГЕНЭРАЛЬНАЯ ЧЫСТКА ПАРТЫІ СВЯЯЧАСОВА І НЕАБХОДНА

Вось чаму мне здаецца, што пастанова лістападаўскага пленуму ЦК УсеКП(б) (і так ЦК КП(б)Б ставіць гэтае пытаньне перад зьездам)—пастанова аб генэральнай чыстцы радоў партыі зьяўляецца зусім правільнай і сваячасовай. Асабліва мы павінны рыхтавацца да гэтага ў нас, у КП(б)Б, на прычынах, аб якіх вьшэй гаварылася.

Мне здаецца, што мы, вітаючы пастанову лістападаўскага пленуму Цэнтральнага Камітэту партыі, павінны вызначыць тэрмін, калі начаць чыстку. Ёсць прапагона вызначыць тэрмін з 1-га самавіна з тым, каб узяць самія няпродзіяньны колы партыі, самія шырокія масы рабочых бяднячоў і батракоў для чысткі партыі, каб сапраўды вычысьціць усё тое, што трэба вычысьціць.

У КАМІСІІ ПА ЧЫСТЦІ—ЛЕПШЫХ ЗАГАРТАВАННЫХ БАЛЬШАВІКОЎ

Трэба камплектаваць камісію на чыстцы такім чынам, каб гуды напалі найленшых, загартаваных большавікі, якія маглі-б жорстка, разам з тым правільна, правесці чыстку. Таму, што ў нас сіл ня так многа, трэба ўстанавіць чарговасць чысткі. Трэба пачаць з выскочы арганізацыі, а пот

Таварышы! Уступленне рабочае клясы на шлях сацыялістычнага будаўніцтва, сацыялістычнае наступленне пралетарыату на капіталістычныя элементы, узмацненне альясавай барацьбы ў краіне па тэрабу ад прафсаюзаў далейшай актывізацыі, рабочае клясы і яго палітычнае вытаваньня і згуртаваньня, удзяленьня яе ва ўсё сацыялістычнае будаўніцтва, узмацненне кіруючай ролі рабочае клясы ў адносінах да сялянства, узмацненне адносінаў да сялянства блэку і ўсямернага ўзмацнення кіруючай ролі пралетарыату ва ўсім будаўніцтве краіны. Такім чынам, абстаноўка, у якой прыходзіць нам працаваць, патрабуе ад прафсаюзаў большай энергіі і сілы ў рабоце, усямернага палепшэння гэтай работы.

Раней чым перайсці да пасобных галін нашай работы, я хачу каротка спыніцца на задачах, што стаяць перад прафсаюзамі ў бліжэйшы перыяд часу. Мы кожны дзень і кожную хвіліну павінны памятаць аб першачарговых задачах — узмацненне прафсаюзаў як прыводнага пасу ад партыі да пралетарыату.

Павышэнне ўвагі да абароны матэрыяльных інтарэсаў рабочых, іх бытавых умоў — павінна знайсці ў нашай рабоце сваё сапраўднае адлюстраванне, бо дробныя бытавыя ўмовы рабочае клясы часам нашымі працаўнікамі прафсаюзаў і гаспадарнікамі забываюцца. Нам трэба стаяць бліжэй да мас, сумесна з масамі, на чале мас. Узмацненне ўдзелу рабочых у гаспадарчым будаўніцтве, узмацненне барацьбы з крадукамі, п'янствам, парушэннем працывоспаліна, разгаліжэннем ва ўсіх галінах, на фабрыках і заводах, барацьба з бюракратызмам, арабчыванне апарату і вылучэнне рабочых на кіруючую работу; разгортванне самакрытыкі і дэмакратыі ў прафсаюз, паглыбленне масавай работы; абслугоўванне адставных рабочых і работа ў вёсцы — вось чарговыя задачы ў рабоце прафсаюзаў.

На гледзячы на тое, што ў сакавіку месяца 1927 г. на пленуме ЦК стаяла пытанне аб масавай рабоце. Да гэтага часу ў нашых п'ярых перафармах прафсаюзаў, нават у цэнтральных праўдзельных і ў самым ЦПСБВ на выхадзе масавай работы звернута мала ўвагі.

І апошняе — пад кіраўніцтвам КП(б)Б трэба шпарчэй ісці на шляху сацыялістычнай рэканструкцыі народнае гаспадаркі краіны.

НАШЫ ПОСПЕХІ І СЛАБЫЯ ВУЧАСТКІ

Прафсаюзы Беларусі пад правільным штодзённым кіраўніцтвам КП(б)Б ва ўсёй рабоце за мінулы перыяд, безумоўна, маюць значныя поспехі. Вырасла палітычная актывізацыя і свядомасць рабочае клясы. Урос ахвот прафсаюзаў рабочых і служачых, у прымяненні батракоў і с.г. рабочых; пашыралася і ўмацавалася сетка прафсаюзна-агартных арганізацый. Умацаваўся агульнае адукацыйнае і практычнае кіраванне прафсаюзаў элементаў абароны інтарэсаў пасобных груп рабочых і інтарэсаў рабочае клясы і пралетарскае дзяржаўнае дапамаганне значнае палепшэнне матэрыяльна-бытавых умоў рабочае клясы на базе росту вытворчасці працы. Палепшылася абслугоўванне членаў прафсаюзаў. Узрастае сувязь з масамі. Узяліся афармляць прафсаюзаў, як масавай арганізацыі.

падымаюцца так: беларусаў — 57,7 проц., яўрэяў — 25,6 проц., палікоў — 3,2 проц., расійцаў — 10,3 проц., украінцаў — 0,8 проц., латышоў — 0,7 проц. і іншых — 1,7 проц.

Калі мы паглядзім, як мы здолелі абхапіць прафсаюзна-агартным рухам рабочыя масы, дык убачым, што 94,9 проц. рабочых, што працуюць на фабрыках і заводах, абхоплены прафсаюзамі. 6,2 проц. рабочых мы нічога не здолелі да сучаснага моманту ўцягнуць у прафсаюз.

РАСЬЦЕ ЗАРАБОТНАЯ ПЛАТА

Пераходзіць да нашай эканамічнай работы, я спыняюся на тым, як мы спраўляліся з гэтай работай і якія задачы ў гэтай галіне стаяць перад намі ў далейшым XV-ага партканферэнцыя скажаць.

«Сваю палітыку ў галіне зарплата кампартыя выдэ ў інтарэсах усяе рабочае клясы, яго канчатковых мэт і забеспячэнне непарыўнага далейшага палепшэння матэрыяльнага ўзроўня пралетарыату, што павінна строга ўсталявацца з аднаведным эканамічным становішчам савецкае гаспадаркі, а ростам яе вытворчых сіл, ле ресурсамі, забяспечышы ў той-жа час тэмпы сацыялістычнага наахалення, неабходны для перамогі сацыялізму».

Ці выканалі мы гэтую дырэктыву XV партканферэнцыі?

Па нашай рэспубліканскай прамысловасці сярэдняя зарплата за аднаго рабочага ў дзень у 1925-26 годзе вызначалася ў 2 р. 61 к., у 1926-27 г. — 2 р. 28 к., а ў 1927-28 — 3 р. 61 к. Такім чынам, мы бачым рост зарплатаў ў 1926-27 г. параўнальна з 1925-26 г. на 13, 4 проц., а ў 1927-28 годзе параўнальна з 1926-27 г. на 14 проц. За два гады мы маем рост зарплатнай платы на 30 проц.

Па зарплате ў нашых бюджэтных установах, мы маем яшчэ лепшыя дасягненні. У сярэднім зарплата ў 1925-26 годзе параўнальна з 1927-28 годам павялічылася на 15,1 проц. А рост зарплатаў на групе працэсарыяў складае 18,8 проц. Калі пастаўнікі 1-га калітэру ў горадзе атрымліваў 44 р. летась, дык зараз ён атрымлівае 62 р., г. ан. за адзін год мы маем палепшэнне матэрыяльнага становішча настаўніцтва на 8 руб. альбо на 18 проц.

Дактаром у горадзе павышана зарплата на 10 рублёў, у райках — на 15 рублёў. Судзьдзя на раёне ралей атрымліваў 65 руб., зараз — 75 руб. Павялічэнне на 10 р. ці на 15 проц.

Такім чынам, мы маем зараз узровень зарплатаў ў яго намінале па рэспубліканскай прамысловасці па некаторых катэгорыях даволі значнае.

Напрыклад, рабочы Вітэвэй у сярэднім мае зараз зарплату ў месці 100 руб., Меншэў — 107 руб. Калі ўзяць металізацыйную прамысловасць, дык сярэдняя зарплата там 91 руб., такім чынам павялічэнне вытворчасці металічных. Калі возьмем іншыя нашы катэгорыі, дык зарплата яшчэ меншая, напрыклад, на інжынерна-прамысловыя вытворчасці ў сярэднім 44 руб., па скурной прамысловасці — 90 руб. Такім чынам, мы бачым, што на асобных катэгорыях прамысловасці сярэдняя зарплата даволі значная, а на некаторых катэгорыях яшчэ астэцца даволі нізкай.

Калі ўзяць сярэднюю зарплату па БССР па рэспубліканскай прамысловасці, дык яна вызначыцца ў 68 руб., больш ці менш выстарчалася. Мы ідзем прыблізна на гэтым узроўні.

Тым годзе трэба было ўзяць для гэтай мэты 800 тыс. руб. Гэта дамо нам магчымасць асобныя групы рабочых, што нізка адлаваюцца, крыху падцягнуць і скажаць рабочай клясе, што там, дзе рабочы выскачыць з сваёй зарплатай, мы ў працягу гэтага году ня зможам яе падцягнуць ні на адну копейку, бо ў вас зарплата больш-менш добрая, а ў некаторых асобных катэгорыях яшчэ вельмі нізкая. Гэтыя 300 тыс. руб. у палітычных адносінах далі нам магчымасць зрабіць вялікую справу. Ні ў адной акрузе палітычных уладдзеньняў пры правядзенні каадагаворнай кампаніі на было, а між тым я-бы скажаў, што сённяшня каадагаворная кампанія значна цяжэйшая, чым леташняя.

(Галоў: у гэтым годзе больш рывадства).

Таварышы кажэ, што было больш рывадства. Рывадства мы асудзілі і яго не дапусцім. Лінія партыі і прафсаюзаў, пры правядзенні тарыфнай рэформы садзейнічала ўзмацненню стаўкі першага разраду. Так, напрыклад, па металіпрамысловасці — з 16 да 30 руб., па швейнай прамысловасці — з 12 да 30 руб. Прычым, у працягу гэтых двух год прыработак скараціўся: па савезе швейнікаў — з 200-300 проц. да 20-30 проц., г. ан. да нармальнах умоў даўня прыработак; па савезе дрэвапрацоўшчыкаў прыработак быў 60 проц., а зараз — 25-30 проц.; па савезе металістых быў 60-70%, зараз 20-30 проц. На гледзячы на ўжыты прафсаюзна-агартны меру, на месцах пры правядзенні тарыфнай рэформы ўсё-ж, відаць, было шмат ліпусаў.

Трэба іх выкрыць з тым, каб у далейшай нашай тарыфнай рабоце іх не дапускаць. Каадагаворная кампанія некалькі задзігулася. Згодна дырэктывы бюро ЦК мы павінны былі скончыць гэтую кампанію да 1-га студзеня, а мы скончылі толькі 15-га ліста. Задзіжка атрымалася дажучым пасобным тормазам як з боку некаторых прафсаюзаў, так і гаспадарнікаў.

І тут надал некалькі лічбаў, колькі ў нас было канфліктаў і як гэтыя канфлікты вырашаліся. Было разабрана 116 канфліктаў, на карысць прафсаюзаў усякімі арбітрамі і прымырцельнымі камерамі вырашана 50, на карысць тых і іншых 64.

Як падыходзілі пасобным гаспадарнікі да пытанняў пры заключэнні дагавораў?

На Шклятрэсьне было судзікніцтва. Шклятрэст адмовіўся ўключыць у новы дагавор павышэнне пункт старога дагавору аб пабудове лазні на заводзе «Праця». Гэты пункт аб пабудове лазні быў у старым дагаворы, і гаспадарнікі яго ня выканалі. Мы запрапанавалі ў новы дагавор уключыць гэты пункт, які ён абцяў угод таму назав выканаць, гаспадарнікі адмовіліся. Безумоўна, прафсаюз павінен быў канфліктаваць. Гэта справа была ў трайскім судзе і канфліктныя органы прымуслі яго выконваць выканаць гэты пункт каадагавору.

Былі выпадкі, калі пасобныя прафсаюзы прад'яўлялі гаспадарнікам узыць 120 тыс. руб. з тэй ці іншай галіны прамысловасці. Калі гэта дайшло да ведама ЦПСБВ, мы шпыхам абмену думкамі з прафсаюзамі адмовіцца ад такога рывадства.

Як кіравалі пасобнымі арганізацыямі, акруткомі, райкомы каадагаворнай кампаніяў? Яны прымаілі

прыступілі да работы пасля чаго можна будзе ўстанавіць правільныя расцэнкі. Трэба як след ударыць на разгаліжэнстве, па выпадках заняпаду працоўнай дысцыпліны, п'янстве і г. д.

АХОВА ПРАЦЫ

Я ўжо гаварыў, што мы маем заняпад звышнормавых работ, але ў той-жа час у нас заўважваецца дапушчэнне звышнормавых работ для падрастаў і моладзі. Сярэдні рабочы дзень гэтых падрастаў складае 6,2 гадзіны. Калі звышнормавыя работы пагул скарачаюцца, дык звышнормавыя работы падрастаў растуць.

Тут прафсаюзна-агартным арганізацыям прыдзецца асадыць гаспадарнікам назав у савезе звышнормавых гадзін для падрастаў.

Як выканалі гаспадарнікі абавязальнасць на сваіх дагаворах з Наркампрацы? За апошні год гаспадарнікі іх выканалі на суму 99.000 руб. ці 22 проц. сваіх абавязальнасцяў; у сталымі выканання знаходзіцца на суму 144.000 ці 32 проц. абавязальнасцяў; ня выканана па ўважлівых прычынах на 10.000 ці 2 проц. і ня выканана без вызначэння прычынаў на суму 139.000 ці 31 проц. Такім чынам, відаць, што гаспадарнікі часта заключваюць дагаворы, а выконваюць іх ня ў поўнай ступені. Тут трэба проста і рашуча скажаць: гаспадарнікі павінны заключыць дагаворы з Наркампрацы толькі такіх, якія зьяўляюцца пасобнымі да выканання ў працягу году. Калі дагавор зьяўляецца непасильным, ня трэба яго заключыць, трэба вачыць, што Наркампрацы займаецца ў даным выпадку рэакцыям, што ні ў якім выпадку не гаворыць такі дагавор, які, а гаворыць можна скажаць, ня будзе выкананы, каб рабочыя потым з гэтага паводу не рабілі нараканняў.

Пытаньне аховы працы ў бліжэйшым перыяд павінна адлавацца адно з першых месцаў у нашай працы: колькасць рабочых у радок прафактыву складае 71 проц., а служачых толькі 27,9 проц. У прафактыве мы маем амяншэнне моладзі. Калі на 1-га студзеня 1927 г. моладзі было 3.166 чалавек, дык на 1-га мая 1928 г. — 2.846. Менш на 320 чалавек. Гэты недахвот трэба будзе выправіць. Прафактыў па нашымі налічэнняў складае: беларусаў — 55 проц., яўрэяў — 30 проц., паліякаў — 3 проц., расійцаў — 7 проц., іншых прыблізна 4 проц.

АБ БАРАЦЬБЕ З БЕСПРАЦОУЕМ

На гледзячы на развіццё нашай прамысловасці, беспрацоўе ў Беларусі зьяўляецца даволі значным. Калі ў 1926-27 г. было 43.000 беспрацоўцаў, дык у 1927-28 г. было 49.000 беспрацоўцаў. Гэты недахвот трэба будзе выправіць. Прафактыў па нашымі налічэнняў складае: беларусаў — 55 проц., яўрэяў — 30 проц., паліякаў — 3 проц., расійцаў — 7 проц., іншых прыблізна 4 проц.

чыя начуласці, безгаспадарчасці, бюракратызму і г. д. Роспуск фабзаўкомай у радзе прадпрыемства (завод «Рабочий» у Барысаве, Цэнтраземскладзе (Менск), фанерным заводзе, напраўчым доме ў Віцебску, пчоатнай фабрыцы «Сацыялізм» (Гомель) і г. д.) красамоўна аб гэтым сьведчыць.

У некаторых мясцох самакрытыка разгарнула і па выяўленні безгаспадарчасці. Возьмем справу Полацкага камбінату — там рабочыя выявілі безгаспадарчасць. На фанерным заводзе Віцебск — там таксама рабочыя паткнуліся на безгаспадарчасць.

Аднак, самакрытыка яшчэ не зрабілася ўласнасцю шырокіх рабочых мас, у невястарчальнай ступені старытоўваецца і накіроўваецца прафсаюзамі на лініі выяўлення пасобных недахватаў. Прафсаюзам у невястарчальнай меры і не заўсёды зьяўляецца увагу на пытаньне разгортвання самакрытыкі, не даюць рашучага адпору пасобным сібрам уцёску самакрытыкі.

Прафсаюзы дабіліся раду становачых момантаў і ў справе прафсаюзнай дэмакратыі, але ёсць і рад адмоўных момантаў. Напрыклад, на фабрыцы «Спартак» сывавадзачу фабзаўкомай слухала толькі 137 чалавек з 718, гэта значыць 19 проц., а фабзаўком лічыць, што ён зрабіў сывавадзачу перад шырокімі рабочымі масамі.

Тое-ж самае было і на фабрыцы лаперы імя Сталіна і некаторых іншых.

Апошнія выбары ў нізавыя праф-агартныя вывільі рад парушэнняў дэмакратыі. Гута «Ноўпа» абірае свой фабком пры наяўнасці 34 проц. усіх рабочых. На Віцебскай швейнай фабрыцы тры члены фабзаўкомай атрымалі менш паловы галасоў прысутных, а між тым лічача законнымі членамі фабзаўкомай. Тое-ж самае на іншых прадпрыемствах.

Прафсаюзы павінны дабіцца рашучага паралома ў галіне разгортвання шырокай пралетарскай самакрытыкі. Трэба ператварыць яе ў сродак мабілізацыі, выяўлення актывізацыі і самадзейнасці рабочых мас. Самакрытыка павінна спырыць развіццё сацыялістычнае гаспадаркі.

Прафсаюзы павінны стаць сапраўднымі арганізатарамі самакрытыкі, павінны амагацца з усякімі спробамі тармазіць актывізацыю, не скажаць дэзугт самакрытыкі, алкуа і ад каго-б гэта ня выходзіла.

РОСТ ПРАФСАЮЗНАГА АКТывУ

Прафактыў у нас з кожным годам расьце. У 1927 годзе было 30.000 чалавек прафактыву з усіх членаў прафсаюзаў, а ў 1928 годзе налічываецца 30.800 чалавек, павялічэнне на 500 чалавек. Прафактыў складае 16,2 проц. усіх членаў прафсаюзаў. Безумоўна, ёсць палепшэнне ў сэнсе акасонага паліпаўняння актыву: колькасць рабочых у радок прафактыву складае 71 проц., а служачых толькі 27,9 проц. У прафактыве мы маем амяншэнне моладзі. Калі на 1-га студзеня 1927 г. моладзі было 3.166 чалавек, дык на 1-га мая 1928 г. — 2.846. Менш на 320 чалавек. Гэты недахвот трэба будзе выправіць. Прафактыў па нашымі налічэнняў складае: беларусаў — 55 проц., яўрэяў — 30 проц., паліякаў — 3 проц., расійцаў — 7 проц., іншых прыблізна 4 проц.

іцтва. Але масавае работа прафсаюзаў не заўсёды, ня ў поўнай меры адпавядае тым задачам, якія на іх ускладаюцца. Некаторыя часткі нашай масавай прафсаюзнай работы палепшыліся, паглыбіліся, лепшым стала абслугоўванне прафсаюзна-агартных пасобных рабочых груп, але ўсё-ж мы маем досыць вялікія і сур'яныя недахопы. Методы і формы масавай работы не заўсёды ў стане задаволяць вырастаныя культурныя і палітычныя запатрабаванні рабочых мас. У нас часамі адсутнічае патрабаванне гібкасці, ініцыятыва, уменне сваячасова высюваць на абгаварэнне мас падзельныя пытанні бытачага моманту. Нашы агульна-дэлегацыйныя сходы рабочых перагартаны рознымі кампанейскімі пытаньнямі. Напрыклад, па савезе металістых 86 проц. усіх пытаньняў складаюць пытанні кампанейскія. На 27 сходах заводу «Чырвоны металіст» ў Віцебску было абгаворана толькі два бытавыя пытанні. Вельмі рэдка ў нас практыкуюцца сходы па зьменах (цохавыя сходы, як правіла, яшчэ ня ўведзены), рабочыя пасылкі, інтэрнаты таксама ў поўнай меры не скарыстаны для развіцця масавай работы. Чырвоныя куткі, сетка якіх досыць шырока, яшчэ не зьяўляюцца цэнтрам штодзённае культурна-выхавачай работы сярод рабочых на прадпрыемстве. Разгортванне масавай работы павінна быць адной з першачарговых задач нашай праф-агарты.

Тое-ж самае было і на фабрыцы лаперы імя Сталіна і некаторых іншых.

Апошнія выбары ў нізавыя праф-агартныя вывільі рад парушэнняў дэмакратыі. Гута «Ноўпа» абірае свой фабком пры наяўнасці 34 проц. усіх рабочых. На Віцебскай швейнай фабрыцы тры члены фабзаўкомай атрымалі менш паловы галасоў прысутных, а між тым лічача законнымі членамі фабзаўкомай. Тое-ж самае на іншых прадпрыемствах.

Прафсаюзы павінны дабіцца рашучага паралома ў галіне разгортвання шырокай пралетарскай самакрытыкі. Трэба ператварыць яе ў сродак мабілізацыі, выяўлення актывізацыі і самадзейнасці рабочых мас. Самакрытыка павінна спырыць развіцё сацыялістычнае гаспадаркі.

Прафсаюзы павінны стаць сапраўднымі арганізатарамі самакрытыкі, павінны амагацца з усякімі спробамі тармазіць актывізацыю, не скажаць дэзугт самакрытыкі, алкуа і ад каго-б гэта ня выходзіла.

ВЫТВОРЧЫЯ НАРАДЫ

Для забеспячэння пенарыўнай сувязі паміж цэнтральным дзяржаўным кіраўніцтвам народнай гаспадаркай і шырымі масамі працоўных, прафсаюзы павінны ў самых шырокіх разьмерах ўцягваць масы працоўных у непасрэдную работу па выдзельненні гаспадарні. Адной з форм гэтага ўцягнення зьяўляюцца вытворчыя нарады. Уцягненне ў вытворчую работу, у кіраўніцтва дзяржаўнае рабочых мас праз вытворчыя нарады абстаіць слаба. Ёсць выпадкі, калі вытворчыя нарады з'яўляюцца адзін раз у год. Так было ў камунальнай, а металісты на некаторых пасобных прадпрыемствах склікаюць на дзень нарады ў год; фабрыка абутку ў Менску склікае адну нараду ў год, завод «Пралетары» ў Гомелі адну нараду ў паўгода.

Наставоўны вытворчы нарад, як правіла, не ў выстарчальнай меры абгаварываюцца і не атрымліваюць досыць практычнага адлюстравання ў рабоце, як прафсаюзна-агартны, так і гаспадарніцаў. Нападзеныя вытворчы нарад рабочае масай у сярэднім на 5 прадпрыемствах, абследаваных у Менску, — 28 проц. Сяродняе назаваньне па ўсёй Беларусі, нападзе прыблізных нашых налічываў, — 26 проц. На заводзе «Кастрычнік» ў Ваўруцкай акрузе нападзеныя вытворчы нарад рабочае масае толькі 8 проц. Нападзеныя вытворчы нарад жагчынамі падзельнага нізкае, у сярэднім 10 проц., моладзь — 5 проц.

У справе данаго вытворчы нарады з боку гаспадарніцаў мы маем рад ненармальнасцяў. Кенска прымаюць удзел у вытворчасці і нашы тэхнічныя сілы. Нам трэба прыняць рашучыя меры да зьяўлення гэтых недахопаў. Усе партыйныя, прафсаюзна-агартныя і гаспадарчыя арганізацыі ў бліжэйшы час павінны ўмацаваць работу вытворчых нарад.

толькі 15 тысяч чал. або 16 проц., а працоўныя дагаварамі — толькі 48 проц. Работы ў гэтай частцы, трэба лічыць невястарчальнай.

У справе ўдзелу культурна-палітычнай актывізацыі батрацтва работа праведзена невястарчальна.

Частка настаўніцтва, мэрабортнікаў і сель-гас. спецыялістаў яшчэ не прыняла сябе актывным прывадніком ідэй партыі і савецкай улады ў сэнсе сацыялістычнае перабудовы вёскі. Сярод гэтай часткі працоўнікоў ёсць чужыя рабочай класе элементы. У нас ёсць прыклады, калі пасобныя працаўнікі, якія зьяўляюцца членамі прафсаюзаў, часамі агітавалі і супроць пазыі, што пасобныя працаўнікі зьяўляюцца інтэлігенцыяй пры перавыборах сельсаветаў неактывна ўдзельнічалі ў правядзенні і ўмацненні дыктатуры пралетарыату.

Нам трэба ўмацаваць удзел прафсаюзаў у ажыццяўленні асноўнай задачы партыі па калектывізацыі сельскае гаспадаркі, гэта дзятчыць як да савезаў, якія працуюць у вёсцы, так і да савезаў гораду. Вясковую інтэлігенцыю трэба ўцягнуць ва ўсё грамадзка-палітычнае жыццё, асабліва зьяўляюць увагу на ўмацненне і развіццё работы сярод ліквідацыю нпінсьменнасці і культурна-выхавачую работу.

Трэба больш паставіць рабочыя брыгады на час усякіх палітычных кампаніяў у вёску.

ЗА КУЛЬТУРНАГА КЛЯСАВА-ВЫХАВАНАГА РАБОЧАГА

Асноўныя гаспадарча-палітычныя праблемы будучае сацыялістычнай грамады патрабуюць пільнага, культурнага, клясава-выхаванага рабочага, актывнага ўдзельніка будаўніцтва сацыялізму. Таму прафсаюзам трэба шырокі развіццё сваё культурна-выхавачую работу.

Клубаў мы маем выстарчальную колькасць (120), але ці апраўдваюць яны сваё прызначэнне? Безумоўна, яшчэ не апраўдваюць. Работы іх крыху наахаленася ў параўнанні з мінулым годам, але гэтага мала. Раней кіно-ўставак было 54, цяпер стала — 62, радыё-ўставак было 45, цяпер — 58, дзятчых пакояў было 5, стала 10. Ёсць павялічэнне колькасці масовых мерапрыемстваў. Унесены новыя моманты ў работу нашых клубаў; праводзіцца гутаркі, лекцыі і г. д. Калі ў 1927 годзе па вясковых клубах ня было аўсім лекцый, цяпер мы маем 11 проц.; калі антырэлігійная прапаганда ў клубе складала 4 проц. усяй работы, дык цяпер — 8,7 проц. Ёсць павялічэнне гурткаў. На 1 студзеня 1927 г. было — 751, а на 1 красавіка 1928 г. — 921 гурток.

Але клубы яшчэ ня сталі цэнтрам рабочых на культурна-асветнай рабоце. Клубы не ўвабралі ў сябе ў выстарчальнай меры дарослых рабочых і работніц, таму што яшчэ, форма і метад работы ня поўнасьцю адпавядаюць вырастаным патрабаванням рабочых мас. Слаба развіта самадзейнасць ва ўсёй рабоце клубаў. Трэба з усяй сур'язнасцю задумацца над формамі і метадамі работы ў клубах, выпінуць з клубаў усю балаганчыну, вырашыць усё непрабное для пралетарыату. Трэба развіць сапраўдную самадзейнасць рабочых мас, акая ішла-б па ўмацненне дыктатуры пралетарыату, трэба прытасаваць усе формы і віды

усправа данаго вытворчы нарады з боку гаспадарніцаў мы маем рад ненармальнасцяў. Кенска прымаюць удзел у вытворчасці і нашы тэхнічныя сілы. Нам трэба прыняць рашучыя меры да зьяўлення гэтых недахопаў. Усе партыйныя, прафсаюзна-агартныя і гаспадарчыя арганізацыі ў бліжэйшы час павінны ўмацаваць работу вытворчых нарад.

матер'ялы-бітвалы ўмоў рабочае клясы на базе росту вытворчасці працы. Палепшылася абслугоўванне цэнаў прафсаюзаў. Узрасла сувязь з масамі. Умяняўся аўтарытэт прафсаюзаў, як масавай арганізацыі.

Прафсаюз Беларусі праробіў значную работу на ўдзяненні мас у барацьбу з бюракратызмам, на адраўненні лаяранарату, на набліжэнні яго да мас.

Узрос кваліфікацыя ўзрос рабочае клясы, узмацнілася не пісьменнасць, павялічылася дала да ўзвышэння свай агульна-тэхнічнай асветы. У гэтай галіне мы маем вялікімі ўдзельніцтва рабочых цэнтраў: Віцебск, Гомель, Мінск, Барысаў, Рэчыца.

Паспяховае працоўнае пралетарыату на шляху сацыялістычнага будаўніцтва і ўмоўнае вышчэнне элементаў абстрактна на даным этапе супраціўлення пэнімані і кулака. На слабе часовых затрудыненых, што перажываюцца намі на базе сацыялістычнага ўдому часта прадэманстравалі асабліва шчырае адносіны да патрб рабочых дробнабуржуазных настроў, якія маюць улічы на гэту адстаўку групу рабочае клясы, асабліва ў вёсках, дзе размешчаны фабрыкі і заводы—дэмаралізуюць волю і могуць адбіцца на ўдзеле рабочае клясы ў сацыялістычным будаўніцтве.

Гэтую ў значнай меры садзейнічае праз сур'ёзных недахопаў і памылкаў у рабоце прафсаюзаў.

Галоўным недахоп—гэта бюракратызм, які іначэ на звышчаны і ў нашым прафсаюзным апарате. Мы часта маем досыць іскравыя ўзоры гэтага бюракратызму ў апарате прафсаюзаўнага руху. Часамі сустракаюцца частыя адносіны да патрб рабочых, чыноўніцкі падыход, аларнасць ад нас, ёсьць і грубая парушэнні прафсаюзнай дэмакратыі. Невыстарчальна іначэ разгортвута самакритыка сярод рабочае клясы, не заўсёды ўмеюць адваляцца ўзросных апацрабаваных рабочых мас. Вос гэта балячы перашкаджаюць рабоце нашых прафсаюзнальных арганізацый.

Задачы, якія ставяць перад прафсаюзамі, узмацняюць тэмпу інструцыялізацыі, мабілізацыя ўвагі самых шырокіх рабочых мас вакол пытання рацыяналізацыі вытворчасці, звышчаны прадукцыйнасці працы, звышчаны сабекошту, павышэння працоўнай дысцыпліны. У першую чаргу трэба ва ўсёй практычнай рабоце прафсаюзаў узмацніць з усёй рашучасцю ўвагу да ўсіх слабых і хваравітых вучасткаў работы.

Завастраючы ўвагу на гэтых пытаннях, прафсаюзы не павінны траціць ввару абаронаў эканамічна-бытавых інтарэсаў рабочых, праўдлівае максімальную чужасць да патрб асобных груп рабочых, бо часамі ў нас бывае так, што калі мы пачынаем б'ць на тым ці іншым слабым вучастку, дапусьцім на рацыяналізацыі наше вытворчасці, па ўзвышэнні прадукцыйнасці працы, мы часта забываем пра эканамічныя інтарэсы, эканамічныя патрэбы рабочае клясы.

ПРАФСАЮЗЫ ШЫРОКА АХАПІЛІ РАБОЧЫЯ МАСЫ

Калі мы возьмем дынаміку росту нашых прафсаюзаў, то ўбачым наступны малюнак. На 1-Х 26 г. у прафсаюзах Беларусі налічвалася—211.000 членаў; на 1-Х 27 г. 223.000, а на 1-Х 28 г.—236.000. Такім чынам, мы эдземлі ўпітаць у сабе за два гады 24.000 а лішнім новых членаў прафсаюзаў.

Разьмярноваўца агульнаа колькасць членаў прафсаюзаў на акруговых гарадох так: у акруговых гарадох мы маем 99.000 ч., у неакруговых гарадох 29.000 і ў мястэчках 75.000. Даволі вялікі працент прафсаюзна азнаходжэння ў вёсцы. Па нацыянальнасці членаў прафсаюзаў:

Калі ў нас абстаць справа з рэальнай зарплатаў? Бюджэтным набыр, агульным індэкс яго на кааператывных рыначных цэнах узьняўся за год на 8 проц. у той час, як зарплату мы паднялі на 14,6 проц. Такім чынам, калі ўлічыць, што агульным індэкс павялічыўся на 8 проц., усё-ж рэальная зарплата ў нас значна вышэй. Але калі ўзяць агульным індэкс на рыначных цэнах, на ўлічваючы кааператывных цэн, дык гэты індэкс у працэнце году ўзвысўся на 17 проц. Калі-б на было ўзвышэння цэн, блэжэрума, рэальная зарплата падзівулася-б.

УЗЫМАЕМ ПРАДУКЦЫЙНАСЦЬ ПРАЦЫ

Варэз я пераходжу да пытання прадукцыйнасці працы. На рэспубліканскай прамысловасці выпрадоўка на аднаго рабочага ў дзень па даваенных цэнах 1925-26 г. складала 5 р. 75 к., у 1926-27 г. 6 р. 06 к., а ў 1927-28 г. 7 р. 05 к., такім чынам рост выпрадоўкі на аднаго рабочага за 1926-27 г. павялічыўся на 6,3 проц., а за 1927-28 г.—на 15,3 проц. Прычым па асобных катэгорыях рост значна большы.

Так на шкляной прамысловасці прадукцыйнасць працы паднялася на 31%, па папяронай—на 30 проц. Але ёсьць у нас некаторыя галіны прамысловасці, якія павысілі прадукцыйнасць працы на вельмі нязначны працент: фабрыка акул'яраў—на 4 проц., ільваіраваўная—на 8,5 проц., хэрчова прамысловасць—на 3,3 проц.

Калі ўзяць сярэдняе працэнту па БССР па рэспубліканскай прамысловасці, дык яна вышчэнна ў 66 руб., больш і менш выстарчальна. Мы ідем прыблізна па гэту нагу з усім нашым Саюзам.

Я тут сьмяюцца на павышэнні намінальнай зарплаты.

Як-жа ў нас абстаць справа з рэальнай зарплатаў? Бюджэтным набыр, агульным індэкс яго на кааператывных рыначных цэнах узьняўся за год на 8 проц. у той час, як зарплату мы паднялі на 14,6 проц. Такім чынам, калі ўлічыць, што агульным індэкс павялічыўся на 8 проц., усё-ж рэальная зарплата ў нас значна вышэй. Але калі ўзяць агульным індэкс на рыначных цэнах, на ўлічваючы кааператывных цэн, дык гэты індэкс у працэнце году ўзвысўся на 17 проц. Калі-б на было ўзвышэння цэн, блэжэрума, рэальная зарплата падзівулася-б.

УЗЫМАЕМ ПРАДУКЦЫЙНАСЦЬ ПРАЦЫ

Варэз я пераходжу да пытання прадукцыйнасці працы. На рэспубліканскай прамысловасці выпрадоўка на аднаго рабочага ў дзень па даваенных цэнах 1925-26 г. складала 5 р. 75 к., у 1926-27 г. 6 р. 06 к., а ў 1927-28 г. 7 р. 05 к., такім чынам рост выпрадоўкі на аднаго рабочага за 1926-27 г. павялічыўся на 6,3 проц., а за 1927-28 г.—на 15,3 проц. Прычым па асобных катэгорыях рост значна большы.

Так на шкляной прамысловасці прадукцыйнасць працы паднялася на 31%, па папяронай—на 30 проц. Але ёсьць у нас некаторыя галіны прамысловасці, якія павысілі прадукцыйнасць працы на вельмі нязначны працент: фабрыка акул'яраў—на 4 проц., ільваіраваўная—на 8,5 проц., хэрчова прамысловасць—на 3,3 проц.

Мінулы год характарызуецца тым, што рост прадукцыйнасці працы выперадзіў рост зарплаты. Аднак, трэба заўважыць, што намечаны паводле прафінплану ў 1927-28 г. рост прадукцыйнасці працы павінен быў вышчэнна ў 26 проц. між тым, калі мы павысілі яе толькі на 16,3 проц. Мы ня выкалалі прафінплану на 10 проц. У працягу 1928-29 г. мы павінны ўзвышч прадукцыйнасць працы на 17 проц., а зарплату прыблізна на 7-8 проц.

Перад намі тут будзе ставяць задача больш звырнуць увагі на гэта пытаньне, паглядзець, дзе ў нас і якія шрубкі слаба працуць і грунтоўна іх падмацаваць.

Паводле п'яцігодкі, прадукцыйнасць працы намечачца ўзвышч на 100 проц., рэальную зарплату на менш, чым на 50 проц. Такім чынам, мы б'ем на сабе даволі складаную і цяжкую задачу. У зьвязку з гэтай задачай, прафорганы павінны правесць шырокую работу ў масах. Яны павінны проста расказаць рабочым, што ў гэтым годзе тэмпа зарплаты будзе замаруджан, што мы ўзялі на сабе задачу ныважнага ўсвечце па размаху капітальнага будаўніцтва, што гэта капітальнае будаўніцтва дае такі магутны ўдзельнік, што ў бліжэйшыя гады забяспечыць значнае палепшэнне эканамічнага становішча рабочае клясы.

Калі мы той аб'ём узьняўца прадукцыйнасці працы, які ўзялі на сабе, выканаем, г. зн. ўзьнімем прадукцыйнасць працы на 100 проц., так мы рэальную зарплату павялічым на менш, чым на 50 проц.

ЯК ПРАХОДЗІЛА КАЛДАГАБОРНАЯ КАМПАНІЯ

Наступнае пытаньне—як абстаць справа з калдагаворнай кампаніяй. Калі ў мінулым годзе мы з прамысловасці ўзялі для паддзявання на зарплате адсталых груп рабочых на пасобных вучастка нашай прамысловасці 250 тыс. руб., дык у гэтым годзе мы павысілі іх зарплату на 13,7 проц. у 1926-27 г.—12,6 проц. у 1927-28 г. 12,8 проц. Як бачыць павялічэнне прагулаў нараўнальна з мінулым годам на 0,2 проц. Па ўсёй нашай рэспубліканскай прамысловасці мы мелі за 1927-28 г. усяго 7 мільянаў рабочых дзён, а прагулаў на няўважлівых прычынах 78 тысяч дзён. Хаця працент і вельмі невялікі (1,1 проц.), але ўсё-ж пры яго запавенні ў нас бы працавала 260 рабочых у працягу ўсяго году, альбо амаль цэлая прадпрыемства.

Акрамя прагулаў на заводзе ёсьць разгледжываць, заняпад працоўнай дысцыпліны, л'яства. На фабрыцы «Прафінтэр» у Барысаве мы перагледзелі нормы расцэнак рабочых. Але рабочым гэтыя нормы здаваліся вялікімі. Яны прапрацавалі паўмесяца і, аднак, мелі 38 проц. прыработку. Але пасля гэтага ім праца аддалася цяжкая, яны кінулі работу і перайшлі на падзённую работу, і нівольнае праняту прыработку ў працягу астатняга паўмесяца не заробілі. Зраўмела, мы не маглі дапусьціць такіх рвадкі адносіны да рабочых. Мы зьявілі ім, што да таго часу, пакуль яны на будучы вармальна працаваць, мы на будзем пераглядаць нормы расцэнак, і ня будзем разглядаць ці вялікі ці малы гэтыя нормы. Зараз рабочыя

гэта дашло да ведама ЦСНХ, і шлітамы абмену думак заіраваў адмовіцца ад такога рвадкі.

Як кіравалі пасобнымі арганізацыі, акруговымі, райкомі калдагаворнай кампаніяй? Яны прымаў большы ўдзел, чым у мінулым годзе. Аднак, былі выпадкі непраўдліва кіраўніцтва з боку пасобных арганізацый гэтай кампаніяй. Нямырсклад, шпальерная фабрыка патрабавала сродкі з даваеннаго фонду паддзявання на паддзяваньне ў зарплате груп рабочых свай фабрыкі. Аднак, гэтыя органы адмовілі п'яважна парторганы пасля гэтага паставілі пытаньне ў сабе і запрапанавалі прафсаюзам трэбаць надбаўкі. Пры абгаварэнні гэтага пытанья ў сабе, мы высветалі, што на даным прадпрыемстве сярэдняя зарплата складала 75 р. у той час, як сярэдняя зарплата на ўсёй нашай прамысловасці 66 р. Тут гэты партарган на ўлічыв, што сярэдняя зарплата на гэтай фабрыцы і так ужо вышэй, чым у іншых галінах.

Пасобнымі рабочымі таксама зьявілі досыць неправетарскія рвадкі настроі. Гэтую крыку данамалі і траіцысты. Нямырсклад, на дрэвапрадоўным заводзе М 4 у Гомелі траіцысты заявілі, што калі цпер ня пойдуч на іх патрабаванні (а іх патрабаваньне было павялічыць зарплату на 25 проц.), дык дэлегаты гомельскай канфэрэнцыі павінны пакінуць канфэрэнцыю. І між іншым, прысутны на гэтым сходзе пасобныя члены партыі галасавалі за го, каб узвышч зарплату на 25 проц., і калі не паддзім, дык яны таксама пакінуць канфэрэнцыю.

З гонарам вышла фабрыка ў Барысаве, дзе траіцысты спрабавалі выступіць перад рабочымі з павелікам на прафсаюзы, што нібы прафсаюзам зьяўляюцца дадаткам да прамысловасці, не абараняючы інтарэсаў рабочае клясы. Яны прапанавалі павысіць зарплату і займалі ўсімі рвадкам. Аднак, тут члены партыі аказаліся на належнай вышыні і з боку раёнага камітэту было встарчальнае кіраўніцтва. Рабочыя пасля такіх выступленьняў дэмагогаў коротка і ясна паставалі: «выключыць гэтых людзей з членаў прафсаюзаў і запрапанавачь гаспадарыкам зьявіць іх з работ». Тым гэта «стройка» траіцысты звырнулася да другога зьменна рабочых, але і другая зьмена таксама аднагалосна паставалі выключыць іх з савау.

РАШУЧА БАРАЦЬБА З ПРАГУЛАМІ І НЯДБАВАНЬЦЬЦО

Па даных ВСНГ сярэдняя няяўка рабочых на работу на гадок складала: у 1925-26 г.—13,7 проц. у 1926-27 г.—12,6 проц. у 1927-28 г. 12,8 проц. Як бачыць павялічэнне прагулаў нараўнальна з мінулым годам на 0,2 проц. Па ўсёй нашай рэспубліканскай прамысловасці мы мелі за 1927-28 г. усяго 7 мільянаў рабочых дзён, а прагулаў на няўважлівых прычынах 78 тысяч дзён. Хаця працент і вельмі невялікі (1,1 проц.), але ўсё-ж пры яго запавенні ў нас бы працавала 260 рабочых у працягу ўсяго году, альбо амаль цэлая прадпрыемства.

Акрамя прагулаў на заводзе ёсьць разгледжываць, заняпад працоўнай дысцыпліны, л'яства. На фабрыцы «Прафінтэр» у Барысаве мы перагледзелі нормы расцэнак рабочых. Але рабочым гэтыя нормы здаваліся вялікімі. Яны прапрацавалі паўмесяца і, аднак, мелі 38 проц. прыработку. Але пасля гэтага ім праца аддалася цяжкая, яны кінулі работу і перайшлі на падзённую работу, і нівольнае праняту прыработку ў працягу астатняга паўмесяца не заробілі. Зраўмела, мы не маглі дапусьціць такіх рвадкі адносіны да рабочых. Мы зьявілі ім, што да таго часу, пакуль яны на будучы вармальна працаваць, мы на будзем пераглядаць нормы расцэнак, і ня будзем разглядаць ці вялікі ці малы гэтыя нормы. Зараз рабочыя

гэта дашло да ведама ЦСНХ, і шлітамы абмену думак заіраваў адмовіцца ад такога рвадкі.

АБ БАРАЦЬБЕ З ПРАГУЛАМІ

Ня глядзячы на разьвіццё нашай прамысловасці, беспрацоўе ў Беларусі зьяўляецца даволі значным. Калі ў 1926-27 г. было 43.000 беспрацоўных, дык зараз мы маем 60.000. Ня глядзячы на вялікіз дапамогу беспрацоўным (арганізацыя працкалектываў, выдача дапамогі па страхкасах з боку прафсаюзаў, пасобныя групы беспрацоўных знаходзяцца ў даволі цяжкім становішчы.

Наша задача ў далейшым закліцае ў тым, каб звырнуць больш увагі на гэта пытаньне ў сэнсе прыдзянення беспрацоўных ў працкалектывы, ў сэнсе перанавучанья беспрацоўных праз курсы ЦП. Вядома, курсы ЦП трэба нашырыць. У зьвязку з пытаньнем аб беспрацоўі трэба звырнуць увагу на біржу працы і звышчым там адно паддзяванне хваравітае месца—працекцыянізм. Колькі мы аб гэтым і гаворым, а ў прафсаюзам кожны дзень прыходзяць са скаргамі беспрацоўныя, што, моў, біржа працы пасылае часам на работу на зашчэчак, па пратэсты. Тут, вядома, трэба падумачь над тым, ці нельга нам практыкаваць кантроль з боку саміх беспрацоўных над пасылкай на работу. 8 ўсёй рашучасцю трэба б'ць на працекцыянізм, які ёсьць яшчэ на біржах працы.

НАСУСТРЭЧ ЗАПАТРАБАВАНЬНЯМ РАБОЧЫХ МАС

У справе абслугоўвання рабочых мас мы маем вяліварныя цяжкія моманты. Але, аднак, яшчэ многія хваравітыя моманты на звышчаны, мы часам не звыртаем увагі на пасобныя патрабаваньні рабочае клясы. Вос прыклады: працкалектыў гарбароў, дзе працуе 120 чалавек рабочых, на меў калдагавору, і ўстаюленых разарадаў увесь 1928 год. Дзе былі прафсаюзнальныя арганізацыі акругі, дзе было цэнтральнае праўдэннае савау?

У зьвязку з заняпадам працоўнай дысцыпліны на заводзе «Дрэвапрадоўчык» у Магнрская акрузе старшыня фабкому і дырэктар аддзяленьня Лесбелу сабралі рабочых і заявілі: «З прычыны таго, што ў вас дрэнная працоўная дысцыпліна, а працаваць так далей нельга, мы закрываем завод». Замест таго, каб рабочых заклікаць да дысцыпліны, пытаньне ставіцца так—раз дысцыпліна заняпала, значыць мы завод закрываем. Што гэта за падыход прафсаюзнага аргану і што за падыход дырэктара заводу.

(Вілантовіч: гэта агіднасць). Правільна, гэта агіднасць. У такіх выпадках рабочыя ня будуць прызнаваць ні прафсаюзаў, ні гаспадарыкаў.

Наглядаюцца выпадкі з боку пасобных рабочыкаў праўдэннае невястарчальнага класавага пралетарскага паучыцца. У Віцебску былі старшыня савау саўтагвалдаслужачых абараняў чужых нам элементу і па яго думцы гэта было правільна. Вылі старшыня савау дрэвапрадоўчыкаў у Віцебску ігнаравалі новых рабочых, камучы: «Які гэта пралетарыят?»

Мы павінны рашуча змагацца з усімі праўдэннамі нячужасці, цяганні, бюракратызму, выпадкам ігнараванья запытаньяў шырокіх рабочых мас, адхіляючы ад кіраўніцтва прафрукам працаўнікоў, не апрабдуўшы давері рабочых мас.

Трэба даставалі прафорганы да абслугоўвання ўсіх груп членаў савау, часцей і больш сьстэматычна наведваць прадпрыемствы, устааовы, інтэрваты нашым прафсаюзным працаўніком.

У СПРАВЕ РАЗГОРТАВАННЯ САМАКРЫТЫКІ І ДЭМАКРАТЫІ

У галіне разгортвання самакритыкі мы маем бязумоўна рад дагняньняў, узрасла палітычная актыўнасць рабочае клясы, рабочыя значна больш рэагуюць на зьявішчэння.

АБ НАШЫМ КІРАЎНІЦТВЕ

Наша кіраўніцтва бязумоўна з кожным годам умацаецца, паліпалеецца, паліпалеецца, паліпалеецца. Мы даем даволі добрыя ўзоры ў справе пісьмовай і жывой сувязі ў інструктарскай рабоце, у правадзеньні нарад і г. д. Але, аднак, ёсьць і моманты непраўдліва кіраўніцтва. Ёсьць таарышы з прафінтэрнаў, якія няяўца ў хваце, а ня кіруюць масамі. У кіраўніцтве яшчэ наглядзецца часамі такое становішча: прыяжджае абслодавальнік на месца, бярэцца за прагомы, за пісаньку, а з масамі і не гаворыць, настроі мас ня ўлічывае. Пры наведваньні прадпрыемства адказнымі прафсаюзнальнымі работнікам трэба сьстэматычна працяраць настроі рабочых мас, а калі гатага ня будзе, дык бескарным будзе такое неведзьненне. Вос прыклад на «Кастрычніку» у Вабружоў. Там было наведваньняў вельмі многа, і заг. аргадзелама партыйнага камітэту наведваў і сакратар акруговага камітэту партыі, было там і акруговае праўдэннае прафсаюзаў, было там АСПСВ, былі там працаўнікі ЦПСВ, але не гаворылі з рабочымі масамі. Вядома ставілі пытаньне на агульным сходзе ці гаворылі а фабрычна-заводскім камітэтам. І пасля неадразовага наведваньня мы маем такі букет актывізму.

Прафсаюзным арганам неабходна палепшыць якасьць і мэталы кіраўніцтва, узмацніць сувязь з ніжэйшымі прафарганізацыямі, уздаляць больш увагі жывой інструктарскай рабоце за лік скарачэння пісьмовай сувязі. Трэба абавязачь прадоўжыць прафсаюзаў азнамляць рабочыя масы з вынікамі абслодавання прадпрыемстваў.

Адначасова нам трэба практыкаваць пасылку адказных працаўнікоў на пардагды перыяд проста на фабрыку на завод, дзе яны павінны дапамагчы фабрычна-заводакаму камітэту ў рабоце.

РАШУЧА Б'ЦЬ ПА ВЫПАДКАХ РАСТРАТ

У фінансавай рабоце мы маем дагняньні ў тым сэнсе, што ўжо прыступілі да адлічэньня ў розных фондах 36 проц., а ў далейшым ставіць пытаньне аб адлічэньні 50 проц. Але, аднак, у фінансавай рабоце ня толькі яшчэ на звышчаны выпадкі растрат, а ў некаторай ступені растраты нават растуць. Мы мелі выпадкі растрат ў 2-3 тысячы рублёў. Будучы растратлі за год 3 тысячы рублёў, сельгаслэсрабочых растратлі калі 3 тысячы рублёў, харчавікі калі 2 тысячы рублёў, тэкстыльчыкі аду 2 тысячы рублёў, саўтагвалдаслужачыя адну тысячу рублёў, чыгуначнікі калі аднае тысячы рублёў, гарбары—600 руб., хемікі—600 руб.

Тут трэба ўжыць другія меры ў сэнсе палбору скарбніка, трэба больш рэвізіі і г. д. Трэба а ўсёй рашучасцю ўдарыць па растратчыках, прыягнаць абсалютна ўсіх растратчыкоў да строга адказнасці.

МАСАВАЯ РАБОТА

Прафсаюзы, як масавыя арганізацыі рабочае клясы, змогуць паспяхова прыягнаць пралетарыят для актыўнага ўдзелу ў справе паспяховага будаўніцтва сацыялістычнага грамадства пры ўмове самай шырокай арганізаваўнасці, упартасці і настойлівай мабілізацыі актывнасці мас вакол задач гаспадарчага будаў-

ніцтва. Прафсаюзы павінны павысіць разьмярноваўца: бела-русу—55 проц., аўраў—30 проц., палыкаў—3 проц., расіянаў—7 проц., іншых прыблізна 4 проц.

Далейшыя задачы ў галіне вытворчальна прафактыву зьяўляюцца: уцягненьня яго ва ўсё практычнае штодзённае дзейнасць прафсаюзна арганізацыі, узышчце яго палітычнай і прафсаюзнай пісьменнасці, узмацненьне тэмпу ў выроччальнае актыву за лік жанчын і моладзі.

АБ НАШЫМ КІРАЎНІЦТВЕ

Наша кіраўніцтва бязумоўна з кожным годам умацаецца, паліпалеецца, паліпалеецца, паліпалеецца. Мы даем даволі добрыя ўзоры ў справе пісьмовай і жывой сувязі ў інструктарскай рабоце, у правадзеньні нарад і г. д. Але, аднак, ёсьць і моманты непраўдліва кіраўніцтва. Ёсьць таарышы з прафінтэрнаў, якія няяўца ў хваце, а ня кіруюць масамі. У кіраўніцтве яшчэ наглядзецца часамі такое становішча: прыяжджае абслодавальнік на месца, бярэцца за прагомы, за пісаньку, а з масамі і не гаворыць, настроі мас ня ўлічывае. Пры наведваньні прадпрыемства адказнымі прафсаюзнальнымі работнікам трэба сьстэматычна працяраць настроі рабочых мас, а калі гатага ня будзе, дык бескарным будзе такое неведзьненне. Вос прыклад на «Кастрычніку» у Вабружоў. Там было наведваньняў вельмі многа, і заг. аргадзелама партыйнага камітэту наведваў і сакратар акруговага камітэту партыі, было там і акруговае праўдэннае прафсаюзаў, было там АСПСВ, былі там працаўнікі ЦПСВ, але не гаворылі з рабочымі масамі. Вядома ставілі пытаньне на агульным сходзе ці гаворылі а фабрычна-заводскім камітэтам. І пасля неадразовага наведваньня мы маем такі букет актывізму.

Прафсаюзным арганам неабходна палепшыць якасьць і мэталы кіраўніцтва, узмацніць сувязь з ніжэйшымі прафарганізацыямі, уздаляць больш увагі жывой інструктарскай рабоце за лік скарачэння пісьмовай сувязі. Трэба абавязачь прадоўжыць прафсаюзаў азнамляць рабочыя масы з вынікамі абслодавання прадпрыемстваў.

Адначасова нам трэба практыкаваць пасылку адказных працаўнікоў на пардагды перыяд проста на фабрыку на завод, дзе яны павінны дапамагчы фабрычна-заводакаму камітэту ў рабоце.

РАШУЧА Б'ЦЬ ПА ВЫПАДКАХ РАСТРАТ

У фінансавай рабоце мы маем дагняньні ў тым сэнсе, што ўжо прыступілі да адлічэньня ў розных фондах 36 проц., а ў далейшым ставіць пытаньне аб адлічэньні 50 проц. Але, аднак, у фінансавай рабоце ня толькі яшчэ на звышчаны выпадкі растрат, а ў некаторай ступені растраты нават растуць. Мы мелі выпадкі растрат ў 2-3 тысячы рублёў. Будучы растратлі за год 3 тысячы рублёў, сельгаслэсрабочых растратлі калі 3 тысячы рублёў, харчавікі калі 2 тысячы рублёў, тэкстыльчыкі аду 2 тысячы рублёў, саўтагвалдаслужачыя адну тысячу рублёў, чыгуначнікі калі аднае тысячы рублёў, гарбары—600 руб., хемікі—600 руб.

Тут трэба ўжыць другія меры ў сэнсе палбору скарбніка, трэба больш рэвізіі і г. д. Трэба а ўсёй рашучасцю ўдарыць па растратчыках, прыягнаць абсалютна ўсіх растратчыкоў да строга адказнасці.

МАСАВАЯ РАБОТА

Прафсаюзы, як масавыя арганізацыі рабочае клясы, змогуць паспяхова прыягнаць пралетарыят для актыўнага ўдзелу ў справе паспяховага будаўніцтва сацыялістычнага грамадства пры ўмове самай шырокай арганізаваўнасці, упартасці і настойлівай мабілізацыі актывнасці мас вакол задач гаспадарчага будаў-

ніцтва. Прафсаюзы павінны павысіць разьмярноваўца: бела-русу—55 проц., аўраў—30 проц., палыкаў—3 проц., расіянаў—7 проц., іншых прыблізна 4 проц.

Далейшыя задачы ў галіне вытворчальна прафактыву зьяўляюцца: уцягненьня яго ва ўсё практычнае штодзённае дзейнасць прафсаюзна арганізацыі, узышчце яго палітычнай і прафсаюзнай пісьменнасці, узмацненьне тэмпу ў выроччальнае актыву за лік жанчын і моладзі.

АБ НАШЫМ КІРАЎНІЦТВЕ

Наша кіраўніцтва бязумоўна з кожным годам умацаецца, паліпалеецца, паліпалеецца, паліпалеецца. Мы даем даволі добрыя ўзоры ў справе пісьмовай і жывой сувязі ў інструктарскай рабоце, у правадзеньні нарад і г. д. Але, аднак, ёсьць і моманты непраўдліва кіраўніцтва. Ёсьць таарышы з прафінтэрнаў, якія няяўца ў хваце, а ня кіруюць масамі. У кіраўніцтве яшчэ наглядзецца часамі такое становішча: прыяжджае абслодавальнік на месца, бярэцца за прагомы, за пісаньку, а з масамі і не гаворыць, настроі мас ня ўлічывае. Пры наведваньні прадпрыемства адказнымі прафсаюзнальнымі работнікам трэба сьстэматычна працяраць настроі рабочых мас, а калі гатага ня будзе, дык бескарным будзе такое неведзьненне. Вос прыклад на «Кастрычніку» у Вабружоў. Там было наведваньняў вельмі многа, і заг. аргадзелама партыйнага камітэту наведваў і сакратар акруговага камітэту партыі, было там і акругова

на які пастановай ураду ускладзена
па правядзеньні ўсесаюзнага

„двухтыднёвіка ашчаднасці“

Ліка ўсіх камісій сапраўднічання пры ўстановах і
прадпрыемствах г. Менску — **АБАВЯЗКОВА**.
У парадку дня: Аб выніках рэалізацыі 2-й пазы-
кі індустрыялізацыі і задачах па
правядзеньні кампаніі «двухты-
днёвіка ашчаднасці».

Запрашаюцца таксама старшыні фабзаўмясцомай
Анруголая камісія пры Менскім акрыянкімо
па правядзеньні «двухтыднёвіка ашчаднасці»

СПРАВА

Беларускай Грамады

ЧЫТАЙЦЕ:

Запросы белорусских послов

В польский сейм

1922—1927 г. г.

СБОРНИК ДОКУМЕНТОВ

О польских насилиях, мучениях и
издевательствах над крестьянами и
рабочими Западной Белоруссии

Стр. 530. Цена 1 р. 25 к.

Беларуская Сялянска-Работніцкая Грамада

З Ё М Е С Т:

Гістарычная спраўка. Зах. Бе-
ларусь—яе тэрыторыя і жы-
харства. Вайна 1914—1918 г. г.
і высяленьне. Калёнізацыя Зах.
Беларусі палякамі. Школьна-
асветны рух Зах. Беларусі.
Беларуская Сялянска-Работ-
ніцкая Грамада. **АДОЗВА.**

Стар. 55.

Цана 25 кап.

Белорусская Селянская-Работницкая Грамада

Перевод с белорусского языка

СТР. 54.

ЦЕНА 25

У бліжэйшыя дні выходзіць з друку:

„Заходня Беларусь на лаве падсудных“

БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА.

БЮЛЕТЕНЬ

зместам якога зьяўляецца выключна вынікі
дэмаграфічнага перапісу 1926 г.

у межах сучасных акруг
(род, народнасць, узрост, пісьменнасць, прафэсія-
нальны і сацыяльны склад насельніцтва)
Ліч старонак бюлетэня — 88. Цана — 1 р.
Для дзяржаўных і грамадзкіх 25% намінальнай цаны.
устаноў дапушчаецца СКИДКА ЦСУ БССР.

Часопісь „Рабоче-крестьянский корреспондент“
дадатак да газеты „ЗВЯЗДА“

ДА ўВАГІ ПАДПІСЧЫКАЎ!

3 сакавіка месяца газета „ЗВЯЗДА“ (орган ЦК КП(б)Б) дае дадатак
сваім падпісчыкам па льготнай цане 2-х тыднёвую часопісь

„РАБОЧЕ-КРЕСТЬЯНСКИЙ КОРРЕСПОНДЕНТ“

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА ДЛЯ ПАДПІСЧЫКАЎ „ЗВЯЗДЫ“:
1 мес. (замест — 30 кап.) — 25 кап.
3 мес. (замест — 85 кап.) — 75 кап.
6 мес. (замест 1 руб. 70 кап.) — 1 руб. 50 кап.
12 мес. (замест 3 руб. 25 кап.) — 3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА:

У Менску: Галоўнай канторай газеты „ЗВЯЗДА“—Савецкая,
63, 3-ці паверх—штодзённая ад 9—5 гадз., ужоўнава-
жанымі галоўнай канторы „ЗВЯЗДЫ“.

У правінцы: Усім аддзяленнямі Белдзяржвыдавецтва, аддзя-
леннямі „Известия“ і „Правда“, ніёсамі контра-
гентства друку і ўсім пашт.-тел. канторамі.

Русская история

в 5-ти томах. Цена 5 р.

Научно-исследовательский труд знаменитого рус-
ского историка объёме свыше
2.250 стр. блестящий язык и по-
литность изложения делают это про-
изведение доступным и нужным не
только для специалистов, но и для
всех интересующихся историей.

ИСТОРИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСТВА

Проф. Г. ВАН-ЛУИ
всмирно известный труд, разо-
шедшийся в Америке в колич.
100000 экз.
Цена за 2 т.—4 руб., в роскошном
пер.—5 р. 50 к. Москва, Политех.
нический музей, 110-3, Кооп. Т-во
„КУЛЬТУРА и ЗНАНИЕ“

АВТОМОБИЛЬ

ный справочник. Руковод. по ВСЕМ во-
просам: Автопробат, Табл., Матем. формулы,
Ремонт, Эксплуатация. Азбука-малка. Шл-
шруты, Кратк. русско-фр.-англ.-нем.
словарь. Спорт-отд.
320 стр., в 1925 г. в пер. П. 3 р. Высказ
налок. пашт. Москва, Политехн. музей
110-3, Коопера Ч. Т-во „Культура и Знание“

ЛЮБУЮ КНИГУ

выска. нил. пашт. в 3-х днелл. ерок.
Москва, Политехн. музей, 110-3,
Кооп. Т-во „КУЛЬТУРА и ЗНАНИЕ“

Згубленыя і ўкрадзеныя дакументы

пішыць несапраўднымі:

- Накладны плацж ва № 24.492 Белар.
саюзу на суму 547 руб. 17 кап. 1192
- Членскі білет № 61.763 Палацкага
П. А., выд. Запаўскім райкомам са-
юзу сельгасработчы. 1193
- Чл. кніжка Чалінінскага Ф. Н., выд.
Меншустрадытам. 1194
- Пасьведч. на атрыманьне дапамогі Шко-
лар Е. А., выд. Менакрасбазам. 1195
- Атэстат Аваніава Ю. С., выд. курсам
ЦІТ'а. 1196
- Вуч. вайсковы білет № 7.598 Жаўнер-
ковіча Г. А., выд. 463 стр. вайсков. 1197
- Пасьведч. на атрыманьне дапамогі
Шацько С. Л., выд. Менакрасбазам. 1198
- Членскі білет № 1.567 Кацейнічэў П. І.,
выд. саюзам харчавікоў. 1199
- Членскі білет № 3.195 Дзямброўскі
М. Я., выд. саюзам працарботчы. 1200
- Членскі білет № 317.567 Смаляга П. Е.,
выд. саюзам транспартнікаў 1201

Нашт пуб- 50 кап.
лінацый
аб згубе дакументу

С. Е. Н. Ё. Я. УТЭАТРЫ, КІНО

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР

СЕРАДА, 20-ГА ЛЮТАГА. ДЛІА ПРАЛЕТСТУДУ

ПЕРАМОГА

ПАЧАТАК А 8 ГАДЗ. УВЕЧАРЫ.

- КІНО-ТЭАТР
- КУЛЬТУРА
- КІНО
- Інтэрнацыяналь
- КІНО
- ПРАЛЕТАРЫ
- 1-шы Дзвіячы кінатэатр
- Юкы плянэр (памяшчальнік кінатэатра „ПРАЛЕТАРЫ“)
- КІНО
- СПАРТАК

Мастацкі фільм па раманы ВОЙНІЧ

ОВАД

— У галоўнай ролі ПАТАВАЧНАДЗЕ —

Намецкая папулярная антона ОСІ АСВАЛЬД
— у арыгінальнай кіно прэсе —

МІЛЬЁН за ВЯЧЭРУ

Новы бытавы фільм

КАСАЯ ЛІНІЯ

 ДРАМА
У 6 ЧАСТ.

Звыш праграмы—КІНО-ХРОНІКА савіно № 3-192
Пачатак озаноў а 7 г. увеч. Каса адкрыта ад 5 гадз.

1. ФЕДЗЬКІНА ПРАЎДА У 3-х частках

2. Па Азіі і сярэдняму Каўказу У 2-х частках.

Пач. своп. а 3 г. 30 м. 15 г. Цана 61з.—10 к. Каса—ад 2г. 30м

Апошніе гастролі аькан. цыганск. романсаў і таборн. песень

Мары Нароўскай у зусім нов. рэпертуары

На экране — грандыёзны амерыканскі балет

Колі расстане сьнег

 МАСТАЦК. ДРАМА
У 9-ці ЧАСТКАХ
У галоўнай ролі МЭРЫ ПІКФОРД

для здачы абвесткі
у „ЗВЯЗДУ“
ЗВАНЕЦЕ ПА ТЭЛЕФОНУ
№ 7-81

ПАДПІСЧЫКІ!
У выпадку неакуратнага
атрымлівання газеты
ЗВАНЕЦЕ ПА ТЭЛ. 2-49

Прыймо абвестак у чарговы нумар газеты адбываецца
да 2-ога гадзіны дня.